

Γερμανική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**6η Ευρωπαϊκή Συνάντηση των ατόμων που
βιώνουν φτώχεια**

**Αντιμετωπίζοντας τη φτώχεια και τον
κοινωνικό αποκλεισμό**

Η πρόοδος που έγινε, τα μελλοντικά βήματα

Έκθεση της Συνδιάσκεψης

Βρυξέλλες, 4/5 Μαΐου 2007

Περιεχόμενα

Συνοπτική Παρουσίαση της Συνδιάσκεψης	2
Πλήρης Έκθεση	8
1 Κοινή χαιρετιστήρια ομιλία από τους προέδρους της συνδιάσκεψης	9
2 Εναρκτήρια ομιλία και χαιρετιστήριοι λόγοι	11
3 « Τι επιδιώκουμε, που βρισκόμαστε»	18
4. Τα αποτελέσματα των εργαστηρίων και της ολομέλειας	28
5. Τελικές ανακοινώσεις	35
Παράρτημα 2: Οι συμμετέχοντες	40

Συνοπτική Παρουσίαση της Συνδιάσκεψης

Η 6η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια

Πλαίσιο και Περιεχόμενο της Συνδιάσκεψης

Το να βρίσκει κανείς τρόπους για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι πρωταρχικό καθήκον της υπεύθυνης πολιτικής πρακτικής. Γι αυτό το λόγο οι επικεφαλής Κρατών και Κυβερνήσεων, στη Σύνοδο της Λισαβόνας, έθεσαν ως στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέχρι το 2010, " να γίνει η πιο ανταγωνιστική και δυναμική, βασισμένη στη γνώση, οικονομία στον κόσμο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες δουλειές και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού χρειάζεται μία συνολική στρατηγική στοχευμένη στην [...] καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού". Για να εκπληρώσει αυτόν το φιλόδοξο σκοπό, η Γερμανική Προεδρία υπογραμμίζει την ανάγκη να βρεθεί ένα κοινό διευρυμένο κοινωνικό μοντέλο για την Ευρώπη του 21ου αιώνα, το οποίο ν' ανταποκρίνεται με σωστό τρόπο σε όλες τις μορφές φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Σ' αυτή τη διαδικασία, όλοι αυτοί που τους αφορά το πρόβλημα πρέπει να έχουν φωνή - και κυρίως εκείνοι των οποίων το δικαίωμα συμμετοχής είναι περιορισμένο λόγω κοινωνικής περιθωριοποίησης. Οι Ευρωπαϊκές Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια, οι οποίες πραγματοποιούνται το πρώτο μισό κάθε χρόνου από το 2001, είναι ένα σημαντικό στοιχείο που προάγει τη συμμετοχικότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αυτόν το χρόνο η 6η Συνάντηση έγινε στις 4 και 5 Μαΐου 2007 υπό την αιγίδα της Γερμανικής Προεδρίας στο συνεδριακό κέντρο του Palais d' Egmont στις Βρυξέλλες. Σχετικά με το περιεχόμενο και την οργάνωσή της, η Συνάντηση προετοιμάσθηκε από μία οργανωτική επιτροπή αποτελούμενη από προσωπικό του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας (EAPN), αντιπροσώπους του Γερμανικού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, τη Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ίσες Ευκαιρίες, τη Γερμανική Εθνική Ένωση κατά της Φτώχειας, την ATD για τον Τέταρτο Κόσμο, τη Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εθνικών οργανώσεων για τους αστέγους (FEANTSA), τη Βελγική Κυβέρνηση και έναν αντιπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Οικογενειακών και Κοινωνικών Υποθέσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

Τη Συνάντηση καθ' εαυτή παρακολούθησαν περίπου 220 άτομα, που περιελάμβαναν, με εξαίρεση τη Ρουμανία, αντιπροσωπεία ανθρώπων που δοκιμάζουν φτώχεια από όλα τα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και από τη Νορβηγία. Η Γερμανική Προεδρία εκπροσωπήθηκε από τον Αντικαγκελάριο και Ομοσπονδιακό Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Franz Muntefering και τον Κοινοβουλευτικό Γραμματέα στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοιν. Υποθέσεων Franz Thonnes. Ο Επίτροπος για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες Ευκαιρίες Vladimir Spidla

παρακολούθησε εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πολλά Κράτη Μέλη έστειλαν εκπροσώπους από τα Υπουργεία Κοινωνικών Υποθέσεων και από Μόνιμες Αντιπροσωπείες τους, καθώς και μέλη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας [SPC], της Ευρωπαϊκής Βουλής και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Επί πλέον, τη Συνάντηση παρακολούθησαν αντιπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι κοινωνικοί εταίροι και ακαδημαϊκοί.

Ο σκοπός της διήμερης συνδιάσκεψης ήταν να καταγράψει και να εξηγήσει πώς η κοινωνική κατάσταση των φτωχών στα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εξελιχθεί αφ' ότου άρχισαν οι Συναντήσεις το 2001. Η θετική καθημερινή εμπειρία επιβεβαίωσε τη σπουδαιότητα της συμμετοχής των άμεσα ενδιαφερόμενων για τον αγώνα ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι αντιπροσωπείες έγραψαν συγκεκριμένες παρατηρήσεις στα πλαίσια των ομάδων εργασίας σχετικά με εκείνες τις απαιτήσεις και προτεραιότητες της κοινωνικής ενσωμάτωσης που οι ίδιοι πιστεύουν ότι είναι οι πλέον επείγουσες, και περιέλαβαν αυτές στις εκθέσεις τους προς τους παρευρισκόμενους πολιτικούς εκπροσώπους των Ευρωπαϊκών Ινστιτούτων και των Κρατών Μελών.

Στην προετοιμασία της συνδιάσκεψης, το EAPN σχεδίασε ένα μεθοδολογικό οδηγό για τις εθνικές αντιπροσωπείες και ζήτησε από αυτές να οπτικοποιήσουν την καταγραμμένη εμπειρία τους σε τρισδιάστατα αντικείμενα. Αυτά τα αντικείμενα συνέβαλαν σημαντικά στο περιεχόμενο της συνδιάσκεψης. Παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια και τις δύο ημέρες και επέτρεψαν μία διεισδυτική ματιά στα προβλήματα και τις αντιλήψεις των ανθρώπων που δοκιμάζουν φτώχεια στα Κράτη Μέλη. Τα αντικείμενα έκαναν σαφή τα προαπαιτούμενα για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο. Ήταν εύκολο να δει κανείς ότι οι παράγοντες που οδηγούν στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό είναι κατά πολύ ίδιοι μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά οι συγκεκριμένες συνέπειές τους στις ευκαιρίες συμμετοχής των ανθρώπων μπορούν να ποικίλλουν σημαντικά εξ αιτίας των επιπέδων κοινωνικής ασφάλειας που μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από περίπτωση σε περίπτωση.

Καλωσόρισμα και έναρξη

Τη Συνάντηση άνοιξαν οι δύο πρόεδροι της συνδιάσκεψης η Επίσκοπος Maria Jepsen και ο Καθηγητής Dr. Ernst-Ulrich Huster, οι οποίοι στην κοινή χαιρετιστήρια ομιλία τους τόνισαν τη σημασία της κοινωνικής διάστασης της Ευρώπης. Ειδικότερα τα άτομα που έχουν θιγεί από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό χρειάζονται υποστήριξη και δυνατότητες για να συμμετέχουν εδώ. Η οδηγία αυτή εν τούτοις ξεπερνά τα όρια της συνδιάσκεψης, γι' αυτό ακριβώς οι πρόεδροι υπενθύμισαν στους παριστάμενους την ανάγκη συνάφειας λόγων και έργων. Ο Γερμανός Αντικαγκελάριος και Ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Franz Muntefering έλαβε υπ' όψη την άποψη αυτή στην εναρκτήρια ομιλία του και τόνισε ότι ο αγώνας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δεν είναι μόνο ζήτημα ανθρωπίνης συμπόνιας, αλλά συνδέεται με το καλώς εννοούμενο συμφέρον της κοινωνίας ως συνόλου. Το κράτος φέρει ευθύνη εδώ για να καταστήσει ικανά τα άτομα να βοηθήσουν τους εαυτούς τους. Πρόσβαση σε νόμιμη εργασία, πραγματοποίηση εκπαιδευτικών ευκαιριών και παροχή κατάλληλης στέγης είναι κατά τη γνώμη του τα βασικά θεμέλια στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο Επίτροπος της Ε.Ε. για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες Ευκαιρίες Vladimir Spidla τόνισε στη χαιρετιστήρια ομιλία του ότι οι πολιτικοί καλούνται να πάρουν στα σοβαρά τις

ανησυχίες και τις ανάγκες ιδιαίτερα εκείνων των ανθρώπων που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να φέρει κοινωνική ολοκλήρωση αν όλοι οι πολίτες συμπεριληφθούν στη διαδικασία ενοποίησης. Μία αποτελεσματική πολιτική για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να εξασφαλίζει πρόσβαση σε απασχόληση η οποία διασφαλίζει τα προς το ζην, ίσες ευκαιρίες για εκπαίδευση και επαγγελματική εξάσκηση, πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική φροντίδα, καθώς και σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες συνολικά.

Εκπροσωπώντας τον Επίτροπο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο Lauri Sivonen αναφέρθηκε στο μη αλλοτριώσιμο των ανθρώπινων δικαιωμάτων και είπε στη χαιρετιστήρια ομιλία του ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μία συνεχιζόμενη παραβίαση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Μία πολιτική εναντίον της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να απευθύνεται σ' όλους τους τύπους των διακρίσεων και να εξασφαλίζει πρόσβαση στο δικαίωμα της συμμετοχής για όλους. Μεταξύ αυτών των δύο ομιλιών, η Virginie Poilvert, που ήταν εκπρόσωπος και στην 5η Συνάντηση, έκανε μία αξιολογική αναφορά από την σκοπιά των άμεσα ενδιαφερόμενων σύμφωνα με την εμπειρία της στη Συνάντηση του προηγούμενου χρόνου. Οι Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια υπήρξαν μία μέγιστη ευκαιρία γι' αυτούς να ακουστεί η φωνή τους. Διεύρυναν τη γνώση σχετικά με τις εκδηλώσεις της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρώπη περιγράφοντας τόσο τα κοινά σημεία όσο και τις διαφορές. Οι Συναντήσεις προώθησαν την αλληλεγγύη μεταξύ των ενδιαφερόμενων και υπό αυτή την έννοια έδωσαν μεγάλη ενθάρρυνση σε όλους τους συμμετέχοντες να μην κουραστούν στη προσπάθεια τους να πολεμήσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Παρουσίαση των αντικειμένων και Ομάδες Εργασίας

Την πρώτη ημέρα κάτω από τον τίτλο "Τι επιδιώξαμε, πού βρισκόμαστε" - Καταγραφή των πρώτων πέντε Συναντήσεων των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια, παρουσιάστηκαν και σχολιάστηκαν στην ολομέλεια τα αντικείμενα από την Αυστρία, το Βέλγιο, την Βουλγαρία, την Κύπρο, τη Δανία, τη Φινλανδία, την Ιταλία, την Γαλλία, τη Σουηδία, τη Μάλτα, την Ελλάδα, τη Γερμανία, την Ουγγαρία, την Ιρλανδία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, το Λουξεμβούργο και το ΕΑΡΝ. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες συζήτησαν τις δυσκολίες και τις επιτυχίες της κοινωνικής ενσωμάτωσης σε επτά ομάδες εργασίας κάτω από τους τίτλους "Συνδυάζοντας Στρατηγικές - Ενθαρρύνοντας το διάλογο - Προωθώντας την ανατροφοδότηση - Κοιτάζοντας στο μέλλον - Διευκολύνοντας τη μεγαλύτερη συμμετοχή και κοινωνική συνοχή." Τα αποτελέσματα των ομάδων εργασίας συνοψίστηκαν σε εκθέσεις που υποβλήθηκαν στην ολομέλεια τη δεύτερη ημέρα.

Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων

Η δεύτερη ημέρα άνοιξε με την παρουσίαση των αντικειμένων από τις αντιπροσωπείες της Δημοκρατίας της Τσεχίας, της Ολλανδίας, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας, της Σλοβενίας, της Ισπανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και από την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας, το Βελγικό Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων και Δημόσιας Υγείας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μετά παρουσιάστηκαν τα κεντρικά αποτελέσματα και συμπεράσματα από τις ομάδες εργασίας. Αυτές οι σύντομες ανακοινώσεις οδήγησαν σε συζήτηση ανάμεσα στους Jerome Vignon, επικεφαλής της Διεύθυνσης [Directorate] Κοινωνικής Προστασίας και

Ενσωμάτωσης, Elise Willame, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας, Renzo Fior, Πρόεδρο της Emmaus International, καθώς και στους εκπροσώπους. Τα προβλήματα και οι εκδηλώσεις της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και οι δυνατές λύσεις στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης, συνοψίσθηκαν εδώ. Το ζήτημα της συνέχισης της ανοιχτής συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή συνταγματική πορεία έπαιξε κεντρικό ρόλο, όπως επίσης η ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη των στοιχείων συμμετοχής τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Συμπεράσματα και προοπτικές

Η Συνάντηση έκλεισε με τελικές ομιλίες από τον Franz Thonnes, Κοινοβουλευτικό Γραμματέα στο Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τον Ludo Horemans, Πρόεδρο του EAPN, καθώς και τον Davor Dominkus, Γενικό Διευθυντή Κοινωνικών Υποθέσεων στο Υπουργείο Εργασίας, Οικογενειακών και Κοινωνικών Υποθέσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Ως εκπρόσωπος των Κρατών Μελών στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας, η κ. Willame δώρισε στον κ. Thonnes ένα κόκκινο megáφωνο. Το αντικείμενο αυτό αποτελεί υπαινιγμό ότι οι άμεσα ενδιαφερόμενοι πρέπει να μιλούν δυνατά στους αρμόδιους πολιτικούς και ταυτόχρονα είναι ένα κάλεσμα στους τελευταίους να μιλούν δυνατά για τα συμφέροντα των πρώτων. Το megáφωνο δόθηκε από τον κ. Thonnes στον κ. Dominkus ως αντιπρόσωπο της επικείμενης Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Κεντρικές ανακοινώσεις της συνδιάσκεψης

Σημαντικά ζητήματα και θέματα της συνδιάσκεψης συνοψίζονται στο ακόλουθο κείμενο. Αυτά καταγράφηκαν και παρουσιάσθηκαν από τις αποστολές με τη χρήση τρισδιάστατων αντικειμένων, στα εργαστήρια και στις ομάδες συζήτησης:

- Οι εκπρόσωποι διαπίστωσαν ότι η ευημερία αυξάνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την ίδια στιγμή, εξέφρασαν την ανησυχία τους ότι το χάσμα μεταξύ φτωχών και πλουσίων διευρύνεται συνεχώς και ότι αυτό δε συμβαίνει μόνο στην Ευρώπη. Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε ότι το ζήτημα της δίκαιης κατανομής εισοδήματος βρίσκεται στο περιθώριο της πολιτικής ατζέντας.
- Μερικοί εκπρόσωποι κρίνουν ότι είναι αυταπάτη να πιστεύει κανείς ότι ο στόχος της Λισαβόνας να υπάρξουν σημαντικά αποτελέσματα στην εξάλειψη της φτώχειας μέχρι το 2010, μπορεί να επιτευχθεί. Αντιθέτως, παρατηρούν μία αυξανόμενη επιδείνωση των όρων διαβίωσης ιδιαίτερα γι' αυτούς που ζουν σε φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. Αντιλαμβάνονται ότι τα μέσα που στοχεύουν στην κοινωνική ενσωμάτωση δε βοηθούν τα άτομα να βοηθήσουν τον εαυτό τους, αλλά αντίθετα τα πατρονάρουν και περιορίζουν το δικαίωμα συμμετοχής τους.
- Οι συμμετέχοντες στη Συνδιάσκεψη ανησυχούν πολύ σχετικά με την περαιτέρω απελευθέρωση και ιδιωτικοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών. Σύμφωνα με την πείρα τους, παρόμοια μέτρα έχουν ως συνέπεια την κοινωνική περιθωριοποίηση και καθιστούν στοιχειώδεις υπηρεσίες όπως η παροχή νερού ή ηλεκτρικού πιο δύσκολες και πιο ακριβές.

- Οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι κύριοι κίνδυνοι αποκλεισμού που ενυπάρχουν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό σ' όλα τα Κράτη Μέλη της Ένωσης, είναι η παιδική φτώχεια, η μειονεκτική θέση των γυναικών, η περιορισμένη πρόσβαση στο σύστημα εκπαίδευσης και στο σύστημα υγείας, τα ψηλά ποσοστά ανεργίας καθώς και η έλλειψη στέγης ή η αδυναμία απόκτησής της. Σε μερικές περιπτώσεις, το κοινωνικό σύστημα ασφάλειας παρέχει ανεπαρκή ή καθόλου προστασία έναντι των κινδύνων αυτών.
- Διακρίσεις φυλετικές και άλλες είναι επιπλέον παράγοντες που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό. Αφορούν ένα ευρύ φάσμα ομάδων ατόμων, όπως εθνικές μειονότητες [ιδιαίτερα τους Ρομά], άτομα με αναπηρίες, μονογονεϊκές οικογένειες, ηλικιωμένους, καθώς και μετανάστες.
- Παράπονα εκφράστηκαν για τον τρόπο που αντιμετωπίζονται οι αιτούντες άσυλο σε ορισμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος δε συνάδει με τη διασφάλιση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Επίσης η κατάσταση των ανθρώπων που δεν έχουν έγκυρα πιστοποιητικά, όπως και των οικονομικών μεταναστών, συχνά παραβιάζει στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα.
- Η φτώχεια των ηλικιωμένων παίζει σημαντικό ρόλο ιδιαίτερα στα Κράτη Μέλη της Ανατολικής Ευρώπης. Το πρόβλημα προκύπτει όπου οι κοινωνικές παροχές και υπηρεσίες συχνά δεν αντιμετωπίζουν τη φτώχεια.
- Μολονότι οι κυβερνήσεις και οι δημόσιες διοικήσεις σε πολλά Κράτη Μέλη της Ε.Ε. έχουν μεγαλύτερη συναίσθηση του ζητήματος της συμμετοχής των άμεσα ενδιαφερόμενων, οι αντιπροσωπείες διαπιστώνουν σοβαρές ανεπάρκειες ακόμη στην εφαρμογή. Για παράδειγμα, αυτό ισχύει για τη συμμετοχή σε νομοθετικές διαδικασίες, αλλά επίσης σε καθημερινές διοικητικές πράξεις.
- Το να είσαι σωστός δε σημαίνει πάντα ότι αντιμετωπίζεσαι δίκαια. Οι εκπρόσωποι αναφέρουν σημαντικά προβλήματα στην ισχύ των νόμιμων δικαιωμάτων και ζητούν σχετικά να θεωρηθεί απαρέγκλιτη υποχρέωση των δημοσίων φορέων να παρέχουν πληροφόρηση.

Τα σημεία που τονίσθηκαν παραπάνω κάνουν σαφές ότι η επιτυχημένη κοινωνική ενσωμάτωση είναι μία ευχή αλλά όχι μία πραγματικότητα για πολλούς ανθρώπους στην Ευρώπη. Η λύση των κοινωνικών προβλημάτων κατόπιν αυτού είναι μία κεντρική δοκιμασία για τη νομιμότητα ολόκληρης της Ευρωπαϊκής πορείας ενοποίησης. Η κοινωνική ενσωμάτωση δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να συμβουλευθεί κανείς αυτούς που τους αφορά άμεσα, οι οποίοι με τη σειρά τους προσδοκούν να αντιμετωπίζονται με σεβασμό και να βελτιωθούν οι συνθήκες για μία ευρεία κοινωνική ολοκλήρωση σε μια ατμόσφαιρα ισότητας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει να βελτιώσει την κοινωνική συνοχή μέσα και μεταξύ των Κρατών Μελών. Η 6η Συνάντηση των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια έδωσε την ευκαιρία για μία ιδιαίτερα διεισδυτική ματιά στα αποτελέσματα της Στρατηγικής της Λισαβόνας. Η προσοχή εστιάσθηκε όχι στους πολιτικούς ή στους ακαδημαϊκούς, αλλά στο να δοθεί φωνή στα "θύματα" τα ίδια ως ειδικούς να υπερασπισθούν τη δική τους υπόθεση. Δυνάμωσε την

ανταλλαγή απόψεων μεταξύ αυτών τους οποίους το πρόβλημα αφορά άμεσα, αλλά επίσης και με πολιτικούς τεχνοκράτες και συνέδρους που εκπροσωπούσαν ινστιτούτα και οργανισμούς όπως η Συνδικαλιστική Ομοσπονδία [ETUC] και το δίκτυο που προωθεί την ευημερία και τα δικαιώματα των παιδιών [Eurochild] πράγμα που βοήθησε τη δικτύωση. Η συνδιάσκεψη έκανε επίσης σαφές ότι "η Ευρώπη χρειάζεται πρόσωπα", όπως το έθεσε η πρόεδρος της συνδιάσκεψης Επίσκοπος Maria Jepsen. Είναι το μήνυμα στους άμεσα ενδιαφερόμενους. "Είσαι κάποιος! Σε γνωρίζουμε και σεβόμαστε την κατάσταση σου." Πίσω από αυτό βρίσκεται η βεβαιότητα ότι πολλές κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες, διάφορες πρωτοβουλίες και επιφορτισμένα άτομα ήδη φροντίζουν ανθρώπους που βρίσκονται σε αντίξοες καταστάσεις. Τα αποτελέσματα της Συνάντησης εκφράζουν αυτή την επίγνωση και επιπλέον πιστοποιούν εκδηλώσεις κοινωνικού αποκλεισμού που η κοινωνική Ευρώπη δεν μπορεί πλέον να ανέχεται.

Το παραπάνω κείμενο αποτελεί περίληψη των χαιρετιστήριων ομιλιών και των δυο προέδρων της συνδιάσκεψης καθώς και των κεντρικών δηλώσεων των θεμάτων της ατζέντας της συνάντησης. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο παράρτημα του παρόντος.

Πλήρης Έκθεση

1 Κοινή χαιρετιστήρια ομιλία από τους προέδρους της συνδιάσκεψης

Η Στρατηγική της Λισαβόνας, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Φτώχειας [EAPN], οι Ευρωπαϊκές Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια: Είναι καλό που υπάρχουν, αλλά θα ευχόμαστε να ήταν περισσότερο γνωστά και να λάμβαναν μεγαλύτερη υποστήριξη από όλες τις πλευρές και σ' όλα τα επίπεδα, ελπίζουμε όμως ότι κάποια μέρα θα έχουν εκπληρώσει το σκοπό τους και δε θα χρειάζονται. Αυτό βέβαια δεν πρόκειται να γίνει σύντομα, και ίσως ποτέ. Ο αριθμός εκείνων που είναι φτωχοί, που διαβιούν σε απόλυτη ένδεια, συνεχώς αυξάνει χωρίς αμφιβολία. Περιπατείστε μέσα στις πόλεις ή μπείτε στο διαδίκτυο και θα επιβεβαιωθεί αυτό το φαινόμενο που υπάρχει σ'ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό κάνει αυτή τη Συνάντηση ακόμη πιο σημαντική, στη διάρκεια της οποίας πρόκειται να γίνει μία ανταλλαγή απόψεων, να δοθεί ενθάρρυνση και άνθρωποι να συναντήσουν άλλους ανθρώπους που διαφορετικά δε θα γνώριζαν. Εδώ άνδρες και γυναίκες με διαφορετικές ευθύνες που έχουν επηρεασθεί από το πρόβλημα με διάφορους τρόπους, μπορούν να ακούσουν ο ένας τον άλλο και να αναπτύξουν απόψεις για τη φτώχεια του παρελθόντος και τη φτώχεια που ακόμη απειλεί.

Είμαστε εξοικειωμένοι με το ζήτημα της φτώχειας με διαφορετικούς τρόπους. Εγώ, η Maria Jepsen, είμαι Ευαγγελική-Λουθηρανή Επίσκοπος στο Αμβούργο εδώ και 15 χρόνια και ασχολούμαι ιδιαίτερα με άτομα που δεν έχουν στέγη ή εισόδημα, καθώς και με γυναίκες που ζουν σε φτώχεια. Εγώ, ο Ernst-Ulrich Huster, διεξάγω έρευνες για περισσότερα από 25 χρόνια σε θέματα σχετικά με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, συνεργαζόμενος με προνοιακούς φορείς και ΜΚΟ αλλά και με κρατικούς οργανισμούς καθώς επίσης και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Μπορούμε να αισθανθούμε τις μεγάλες διαφορές, αλλά ταυτόχρονα εντυπωσιαζόμαστε από τη σημαντική ευελιξία των φτωχών ανθρώπων, το πώς καταφέρνουν με έμπνευση και δύναμη να δρουν αλληλέγγυα - όπως επίσης γνωρίζουμε τη συγκλονιστική άλλη άκρη, αυτή της κατάθλιψης, της παράλυσης και της περιθωριοποίησης.

Η Βίβλος είναι ένας οδηγός για μας, και εδώ διαβάζουμε, κατ' αρχήν, ότι οι φτωχοί θα είναι πάντοτε μαζί μας, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει ένα σταθερό κάλεσμα να μην τους απομονώνουμε, να μην τους εκμεταλλευόμαστε, αλλά να είμαστε οικτήρμονες και δίκαιοι με αυτούς. Κρινόμαστε από το αν σεβόμαστε τους φτωχούς και καθιστούμε δυνατό γι' αυτούς να ζουν σε κατάλληλες συνθήκες. Με την ευκαιρία της 50ης επετείου της υπογραφής της Συνθήκης της Ρώμης στις 25 Μαρτίου αυτού του χρόνου, η Κοινότητα των Προτεσταντικών Εκκλησιών στην Ευρώπη [CPCE] ανήγγειλε Πέντε καλές ευχές για το μέλλον της Ευρώπης. Αντιγράφουμε από την τρίτη ευχή:

"Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται περισσότερη δικαιοσύνη. Παρά τα οικονομικά επιτεύγματα περίπου 80 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ ζουν ακόμη στο όριο της φτώχειας και ένα παιδί στα πέντε απειλείται από τη φτώχεια. Περισσότεροι από 17 εκατομμύρια άνθρωποι είναι άνεργοι. Το χάσμα ανάμεσα στους φτωχούς και στους πλούσιους διευρύνεται συνεχώς σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες. Οι Προτεσταντικές εκκλησίες της Ευρώπης θέλουν μία Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία να εξισορροπεί τις οικονομικές και κοινωνικές της πολιτικές έτσι

ώστε να είναι αμοιβαία υποστηρικτικές και να καταπολεμούν τη φτώχεια και την κοινωνική περιθωριοποίηση στην Ευρώπη πιο δυνατά απ' όσο μέχρι σήμερα."

Για να πετύχουμε αυτό, χρειαζόμαστε δύο πράγματα: Πρώτον, όσοι ασχολούνται με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό πρέπει να μιλούν ο ένας με τον άλλο, να ακούν ο ένας τον άλλο και να συζητούν μαζί προτάσεις. Δεύτερον, πρέπει να συνδέσουμε στενά μεταξύ τους τις διάφορες δραστηριότητες, όπως πχ τις δραστηριότητες αυτής της συνδιάσκεψης, του EAPN, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των ΜΚΟ, καθώς και άλλων φορέων με τον τρόπο που ακριβώς σχεδιάστηκε σύμφωνα με τις αποφάσεις της Λισσαβόνας και στη συνέχεια της Νίκαιας. Η απόφαση της Λισσαβόνας του 2000 που έλεγε να κάνουμε την Ευρώπη όχι μόνο την πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία του κόσμου μέχρι το 2010, αλλά επίσης να πετύχουμε μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή, πρέπει να εφαρμοσθεί. Είμαστε μόλις τριάντα χρόνια πριν το τέλος της διορίας. Γι' αυτό το λόγο η Συνάντηση αυτής της χρονιάς έχει τόσο μεγάλη σημασία: Πρέπει να σταθούμε κριτικά και να εξηγήσουμε ποιοί μπορούν και ποιοί θα έπρεπε να είναι οι επόμενοι στόχοι. Οι δύο στόχοι της Λισσαβόνας δεν πρέπει να θεωρούνται ότι συνδέονται ασαφώς ή καθόλου. Η πιο δυναμική οικονομία και η κοινωνική συνοχή πρέπει να αλληλοσυνδέονται. Την ίδια στιγμή προκύπτει ότι η Ευρώπη είναι υπεύθυνη και για κάτι άλλο: Μετανάστες προερχόμενοι από φτωχές ή εμπόλεμες περιοχές αυτού του κόσμου φθάνουν στην Ευρώπη με ή χωρίς διαβατήρια και άδειες παραμονής. Αυτή η Ευρώπη είναι μέρος του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος που περιθωριοποιεί μεγάλα τμήματα του παγκόσμιου πληθυσμού από κοινωνικής πλευράς. Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός μέσα και μακριά από την Ευρώπη είναι σύνθετα ζητήματα που μπορούν να μας οδηγήσουν σε διαφωνίες, αλλά που επίσης μπορούν να μας κάνουν να αναζητήσουμε στρατηγικές που θα μας πάνε πάρα πέρα. Ας προσπαθήσουμε μαζί να πετύχουμε το τελευταίο.

Bishop Maria Jepsen

Northelbian Evangelical-Lutheran Church, Hamburg

Prof. Dr. Ernst- Ulrich Huster

Evangelical University of Applied Science

Rhineland/Westphalia-Lippe Bochum

2 Εναρκτήρια ομιλία και χαιρετιστήριοι λόγοι

Εναρκτήρια ομιλία

"Ευθύνη για το σύνολο - Σεβασμός για το άτομο - Για μία Ευρώπη με κοινωνικό πρόσωπο"

Franz Muntefering, Ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Χαιρετιστήριοι λόγοι

Vladimir Spidla, Επίτροπος της ΕΕ για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες ευκαιρίες

Lauri Sivonen, Σύμβουλος - Γραφείο του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης

Αναφορά βασισμένη σε εμπειρία

Virginie Poilvert, Συμμετείχε στην 5η Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια

"Η Ευρώπη είναι μία από τις πλουσιότερες περιοχές στη γη.

Δεν θα έπρεπε να αφήνει κανέναν αδιάφορο το ότι άνθρωποι ζουν στη φτώχεια ακόμη και εδώ."

Franz Muntefering

Ο Γερμανός Ομοσπονδιακός Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Franz Muntefering, έθεσε μία σαφή πολιτική αρχή στο κέντρο του λόγου του: "Οι πολιτικοί είναι υπεύθυνοι για το σύνολο. Και πρέπει να σέβονται το άτομο." Συνεπώς, ο αγώνας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι μόνο θέμα ανθρώπινης συμπόνιας, αλλά εξυπηρετεί και το καλώς εννοούμενο συμφέρον της κοινωνίας ως συνόλου. Στην πολιτική εφαρμογή και παρά τις διαφορετικές παραδόσεις στα 27 Κράτη Μέλη, η Ευρώπη μπορεί να επικαλεσθεί κοινές κοινωνικές αξίες και ιδέες. Για παράδειγμα, η ιδέα του κράτους πρόνοιας, της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής εταιρικότητας κατά βάση ισχύει σ' όλα τα μέρη της Ευρώπης. Και: "Έχουμε μία κοινή αντίληψη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και μίας δίκαιης πολιτείας. Αυτό οδηγεί τις πράξεις μας και επιβάλλει μία υποχρέωση στην πολιτική αρένα." Μία από τις κύριες προκλήσεις για την Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική είναι να διαπλάσει την εσωτερική αγορά ως κοινωνική αγορά και να συλλογισθεί πάνω στα οικονομικά, οικολογικά και κοινωνικά ζητήματα ως να είναι ένα σύνολο. Το γνωμικό της Γερμανικής Προεδρίας είναι: "Να ενώσουμε τις δυνάμεις για μία κοινωνική Ευρώπη - για ένα κοινωνικό κόσμο!"

Ο Υπουργός Muntefering τόνισε ότι οι εθνικές παραδόσεις ήταν κυρίαρχοι παράγοντες στην κοινωνική πολιτική. Γι' αυτό κάλεσε για μία πλήρη και βαθιά ανταλλαγή εμπειρίας - "με περισσότερο θάρρος να στοχεύσουμε σε πιο συγκεκριμένους σκοπούς και με σαφήνεια και διαφάνεια να αναφερθούμε στην πρόοδο που έχει σημειωθεί σε ανάλογους τομείς. Η Γερμανική Προεδρία αναλαμβάνει δράση σχετικά, ώστε οδηγίες κοινωνικής πολιτικής να υιοθετηθούν στην Αναθεώρηση των Ολοκληρωμένων Οδηγιών [Revision of the Integrated

Guidelines] το 2008. Αυτό δεν αποσκοπεί μόνο στο να διατυπωθούν "ελάχιστα επίπεδα (standards)", αλλά και στο να επισημανθεί η κοινωνική πρόοδος που απομένει να πραγματοποιηθεί."

Ένα κύριο έργο που πρέπει να διεκπεραιώσει η κοινωνική πολιτική - σύμφωνα με τον Υπουργό Muntefering - είναι να παράσχει χώρο για όλους τους ανθρώπους στον οποίο αυτοί θα μπορούν να συμμετέχουν. Κατά την άποψη του Υπουργού Muntefering, τα ακόλουθα τρία ζητήματα έχουν κεντρική σημασία για μία πολιτική κοινωνικής ενσωμάτωσης:

- Η εκπαίδευση θέτει το θεμέλιο για μία αυτοπροσδιοριζόμενη ζωή. Είναι ένα ανθρώπινο δικαίωμα και προηγείται όλων των συλλογισμών. Οι ίσες ευκαιρίες εξαρτώνται από τις ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες που είναι διαθέσιμες από την αρχή ώστε οι άνθρωποι να μην εγκλωβίζονται σε μία κατάσταση που τους αφήνει χωρίς προοπτικές και αντιμέτωπους με τον κοινωνικό αποκλεισμό. Έτσι η ατομική τροχιά της φτώχειας μπορεί να διακοπεί το συντομότερο δυνατό.
- Το να έχει κανείς δουλειά όχι μόνο διασφαλίζει τα προς το ζην, αλλά επίσης σημαίνει σεβασμό, αναγνώριση και σε ιδανική περίπτωση ένα βαθμό αυτογνωσίας. Ιδωμένος από αυτή την άποψη, ο σκοπός της πλήρους απασχόλησης είναι ισοδύναμος με τη διατήρηση της αρχής της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Υπάρχει μία έλλειψη θέσεων εργασίας ιδιαίτερα στην κατηγορία της χαμηλής εξειδίκευσης. Για να βελτιωθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης είναι απαραίτητες συγκεκριμένες δεξιότητες και η δια βίου εκπαίδευση. Η Γερμανική Προεδρία συνοψίζει τις αντίστοιχες προσπάθειες κάτω από τον όρο "καλές δουλειές" ["good jobs"]. Αυτό το αίτημα περιλαμβάνει περισσότερες θέσεις εργασίας και δίκαια μεροκάματα, νόμιμη ασφάλιση, υγιεινές συνθήκες εργασίας, επαγγελματική απασχόληση συμβατή με την οικογενειακή ζωή και επαρκείς ευκαιρίες για περαιτέρω επαγγελματική εξάσκηση.
- Ένα τρίτο καίριο προαπαιτούμενο για την πραγματοποίηση του δικαιώματος κοινωνικής συμμετοχής είναι η πρόσβαση σε ικανοποιητική στέγη σ' ένα περιβάλλον όπου αξίζει κανείς να ζει.

Η πολιτική που αντιμετωπίζει τους ανθρώπους με σοβαρότητα δεν μπορεί να υποσχεθεί πως θα ξεπεραστεί γρήγορα η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός: "Η πρόοδος είναι δυνατή!" - αυτή είναι μία ισχύουσα δέσμευση και αυτός πρέπει να είναι ο προσανατολισμός για την [Ευρωπαϊκή] πολιτική. Οι πολιτικοί μπορεί να μην ομολογούν το γεγονός ότι υπάρχουν άνθρωποι που είναι αποκλεισμένοι από τούς τρεις παραπάνω τομείς της ζωής. Για να προωθηθεί η κοινωνική ενσωμάτωση υπάρχει ανάγκη, από τη μία πλευρά για περισσότερη υπευθυνότητα και από την άλλη για δικαίωμα σε αξιόπιστη κρατική υποστήριξη. Η ιδέα του κράτους πρόνοιας που θα οργανώσει την αλληλεγγύη είναι πιο επίκαιρο από ποτέ σύμφωνα με τον Υπουργό, όμως χρειάζεται επίσης μεγαλύτερη δημόσια αποφασιστικότητα αλλά και ιδιωτική πρωτοβουλία.

"Αν εμείς οι πολιτικοί επιθυμούμε να κατανοήσουμε τις διαστάσεις των αναγκών σας και να εκτιμήσουμε τί αποτέλεσμα πρόκειται να έχουν τα μέτρα για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, πρέπει να προσέξουμε τί έχετε να μας πείτε."

Vladimir Spidla

Ο Επίτροπος της ΕΕ για την Απασχόληση, τις Κοινωνικές Υποθέσεις και τις Ίσες Ευκαιρίες, Vladimir Spidla, πιστεύει ότι η καθημερινή πολιτική πρακτική υπολείπεται αρκετά από το να δώσει ευκαιρίες για μεγαλύτερη εμπλοκή των άμεσα θιγομένων από τη φτώχεια στην πολιτική διαδικασία και να αφουγκρασθεί τις ανάγκες τους. Εν τέλει, η υπεύθυνη πολιτική εξαρτάται ακριβώς από τις φωνές εκείνων που είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι, γιατί μόνον αν αυτοί μπορέσουν να εκφράσουν και να προωθήσουν τα αιτήματά τους τότε οι δραστηριότητες της κοινωνικής πολιτικής μπορούν να είναι οι σωστές γι' αυτούς. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επανειλημμένα ασχοληθεί με το πρόβλημα της κοινωνικής ενσωμάτωσης στην 50ετή ιστορία της. Μπορεί να παρατηρηθεί εδώ ότι τα ζητήματα κοινωνικής συνοχής και ολοκλήρωσης γίνονται συνεχώς πιο επείγοντα σε μία Ένωση η οποία μεγαλώνει και μαζί της μεγαλώνουν κι αυτά τα ζητήματα ενώ γίνονται πιο πολύπλοκα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντέδρασε σ' αυτό στη Σύνοδο Κορυφής του Άμστερνταμ το 1997 και διεύρυνε τις αρμοδιότητες της Κοινότητας στον τομέα της κοινωνικής προστασίας. Στη βάση της γνώσης ότι "ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και σε κοινωνικό αποκλεισμό στην Ένωση είναι απαράδεκτος" οι Αρχηγοί των Κρατών και Κυβερνήσεων αποφάσισαν στη Σύνοδο Κορυφής της Λισαβόνας το 2000 να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό μέχρι το 2010 σ' όλα τα Κράτη Μέλη.

Αν κανείς κοιτάξει προσεκτικά τα αποτελέσματα της Κοινής Έκθεσης για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ενσωμάτωση που υποβλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Φεβρουάριο 2007, βρίσκει παρ' όλα αυτά ότι ο κίνδυνος της φτώχειας είναι ακόμη υψηλός στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ένα μέσο όρο 16% το 2004. Την ίδια στιγμή, οι αριθμοί δείχνουν ένα σημαντικό άνοιγμα ευημερίας μεταξύ αλλά και μέσα στα Κράτη Μέλη - όπως επίσης μία εξάπλωση των κινδύνων της φτώχειας με βάση το φύλο. Η Κοινή Έκθεση επίσης υπογραμμίζει την ανάγκη να συμμετέχουν περισσότερο όλοι οι σχετικοί αρμόδιοι της κοινωνίας των πολιτών και οι κοινωνικοί εταίροι στο σχεδιασμό εθνικών στρατηγικών για τον αγώνα ενάντια στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό. Η προώθηση της συμμετοχικότητας είναι βασικό στοιχείο στον αγώνα ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ο σκοπός δεν είναι μόνο να ακούσει κανείς τους άμεσα ενδιαφερόμενους, αλλά επίσης να τους εμπλέξει στην πολιτική διαδικασία με σωστό τρόπο.

Ο Επίτροπος Spidla είπε ότι σε μεγάλο βαθμό λόγω της Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ενσωμάτωση [Open Method of Coordination for Social Protection and Social Inclusion - OMC], ένα αδρό σύστημα αναφοράς έχει δημιουργηθεί μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που έχει στη διάθεσή του σημαντικές ποσοτικές μελέτες για τις τάσεις της κοινωνικής κατάστασης στην Ευρώπη. Εν τούτοις, δεν υπάρχουν ακόμη ποιοτικές μελέτες που να περιγράφουν και να αναλύουν τις καταστάσεις που βιώνουν οι άνθρωποι με συγκεκριμένους όρους. Η εμπειρία εκείνων τους οποίους αφορά το πρόβλημα δεν έχει τύχει συστηματικής κάλυψης και επεξεργασίας. Ως εκ τούτου είναι σπουδαίο γι' αυτές τις ομάδες των ατόμων να εμπλακούν περισσότερο από πριν στις συζητήσεις και έρευνες. Οι Ευρωπαϊκές Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια υπογραμμίζουν αυτό το δικαίωμά τους. Όπως είπε ο Επίτροπος Spidla, αυτές δημιουργούν

ένα forum για ανταλλαγή απόψεων μεταξύ ανθρώπων που δοκιμάζουν φτώχεια και πολιτικών τεχνοκρατών. Οι Συναντήσεις προσφέρουν το βήμα για να ακούσει ο ένας τον άλλο, να τον καταλάβει και να πάρει πληροφορίες. Εν τέλει, οι Συναντήσεις έχουν βοηθήσει μέσα στα χρόνια να βαθύνει η κατανόηση της πολυδιάστατης φύσης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού εξηγώντας τη με βάση προσωπικές πραγματικότητες.

Έχει γίνει επίσης σαφές μέσα από αυτή την ανταλλαγή εμπειρίας ότι μία αποτελεσματική πολιτική κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να συσχετισθεί με πολλές διαστάσεις του προβλήματος οι οποίες αλληλοεξαρτώνται και αλληλοεπηρεάζονται. Αυτές περιλαμβάνουν παροχές κοινωνικής πολιτικής, όπως πρόσβαση σε εργασία που εξασφαλίζει τα προς το ζην, ασφάλεια ίσης εκπαίδευσης και ευκαιριών επαγγελματικής εξάσκησης, πρόσβαση σε σωστή φροντίδα υγείας, καθώς και πρόσβαση σε κοινωνικά αγαθά και υπηρεσίες συνολικά.

Ο Επίτροπος Spidla επισήμανε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση σκοπεύει να ενδυναμώσει την κοινωνική συνοχή στην Ευρώπη. Έχει μία ποικιλία εργαλείων στη διάθεση της σε σχέση με την εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων που γράφτηκαν στα πλαίσια της OMC [Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού], των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Κοινοτικού Προγράμματος PROGRESS που επανενεργοποιήθηκε το 2007. Ποικίλες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στοχεύουν στο να τραβήξουν την προσοχή σε ορισμένες ομάδες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα, όπως προωθώντας σχέδια προς βελτίωση των ευκαιριών εργασίας ώστε να γίνουν προσιτές σε εκείνους που είναι μακροχρόνια άνεργοι.

Το 2007 είναι το Ευρωπαϊκό Έτος των Ίσων Ευκαιριών για Όλους. Για να βεβαιωθούμε ότι το σύνθημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Ενότητα μέσα στη Διαφορετικότητα" [in varietate concordia] δεν είναι λόγια του αέρα, πρέπει να τονίσουμε καθαρά τη σχέση μεταξύ της πολιτικής για την προώθηση ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Όμως στην Ευρωπαϊκή πορεία ολοκλήρωσης θα πρέπει να συμπεριληφθούν με μόνιμο τρόπο και οι πολίτες. Υπό αυτή την έννοια, η 6η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια βοηθά να προωθηθεί ο αγώνας κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλα τα επίπεδα.

"Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι απλώς η πολυτέλεια μίας μικρής προνομιούχας τάξης. [...] Η φτώχεια εμπεριέχει μία προσβολή στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αλλά επίσης λειτουργεί ως ανυπέρβλητο εμπόδιο στο να απολαμβάνει κανείς τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα."

Lauri Sivonen

Ως Σύμβουλος στο Γραφείο του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα δικαιώματα στο Συμβούλιο της Ευρώπης, ο Lauri Sivonen εκφώνησε τη χαιρετιστήρια ομιλία εκ μέρους του Συμβουλίου της Ευρώπης. Κατά την άποψη του Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Thomas Hammarberg, η 6η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια είναι μία καλή ευκαιρία να αξιολογήσουμε την πρόοδο που έχει γίνει σε σχέση με τη στρατηγική της Λισαβόνας. Το Κέντρο του ενδιαφέροντος βρίσκεται στο ερώτημα του τί έχει επιτευχθεί στην Ευρώπη και εάν η Ένωση πρόκειται να επιτύχει τους στόχους της μέχρι το 2010.

Μία μεγάλη απόσταση έχει καλυφθεί από την πρώτη Συνάντηση το 2001, όταν τέθηκε το ζήτημα πώς εκείνοι που είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην εφαρμογή και την αξιολόγηση της Στρατηγικής της Λισαβόνας. Έκτοτε, αυτές οι Συναντήσεις γίνονται σε ετήσια βάση - πράγμα που δείχνει ότι αποτελούν μία κύρια και γόνιμη συμβολή στην εφαρμογή της Ευρωπαϊκής πολιτικής κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ταυτόχρονα οι Συναντήσεις καθιστούν ευκρινή τη φιλοδοξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναπτυχθεί η δράση κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πάντοτε σε συνεργασία με εκείνους τους οποίους αφορά το πρόβλημα και με εκείνους που εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους.

Παρά ταύτα η Κοινή Έκθεση για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ενσωμάτωση, η οποία παρουσιάστηκε από τον Επίτροπο Spidla στις 20 Φεβρουαρίου 2007, δείχνει επίσης ότι πολλοί άνθρωποι παραμένουν περιθωριοποιημένοι στο μέσο μίας ευημερούσας Ευρώπης. Από τους Ευρωπαίους άνδρες και γυναίκες 16% ζουν σε φτώχεια και 10% σε νοικοκυριά που πλήττονται από την ανεργία. Και μολονότι μπορεί να παρατηρηθεί μία αυξανόμενη δημόσια ευαισθητοποίηση σε θέματα σχετικά με τον κοινωνικό αποκλεισμό, πολλοί φτωχοί άνθρωποι παραμένουν στιγματισμένοι και μειονεκτούντες.

Ως οργανισμός ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Συμβούλιο της Ευρώπης επίσης ασχολείται με θέματα που αφορούν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει υιοθετήσει δύο σημαντικές συμβάσεις για να εξασφαλίσει τα θεμελιώδη δικαιώματα, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Βασικών Ελευθεριών για τα πολιτικά δικαιώματα και τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Καταστατικό Χάρτη για τα κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Ένας από τους πιο σημαντικούς σκοπούς που επιδιώκει εδώ το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι να προστατεύσει τα κοινωνικά δικαιώματα.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι προνόμιο συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού. Τα κοινωνικά και τα οικονομικά δικαιώματα υποστηρίζουν τα πολιτικά δικαιώματα - και αντίστροφα! Άνθρωποι που ζουν σε φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό δεν έχουν πρόσβαση σ' αυτά τα δικαιώματα. Άνθρωποι που διεξάγουν ένα καθημερινό αγώνα επιβίωσης δεν μπορούν να πάρουν μέρος στη δημόσια ζωή.

Ένας από τους σκοπούς της Συνάντησης είναι -σύμφωνα με τον Sivonen - να τραβήξει την προσοχή σε παραδείγματα επιτυχημένης ενσωμάτωσης. Στις 23 Μαΐου 2007, το Συμβούλιο της Ευρώπης, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, παρουσίασε μία νέα Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συζήτησης για ηθικά σωστές πρωτοβουλίες προς καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σ' ένα πνεύμα αλληλεγγύης. Αυτό το σχέδιο είναι ιδιαίτερο στο ότι σταθερά επιζητεί να εμπλέξει τους ενδιαφερόμενους και όχι πρωτίστως να παρέχει βοήθεια σ' αυτούς μέσω διαφόρων θεσμών.

Η ξενοφοβία και ο ρατσισμός είναι κεντρικά Ευρωπαϊκά ζητήματα σήμερα. Το παράδειγμα των Ρομά καταδεικνύει πώς ο ρατσισμός και η ξενοφοβία μπορούν να συνδέονται με μορφές ακραίας φτώχειας. Οι Ρομά είναι θύματα διάκρισης σε πολλούς τομείς, όπως στο σύστημα εκπαίδευσης ή υγείας, στην αγορά εργασίας ή στην πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες. Μία επί πλέον αιτία ανησυχίας είναι το ζήτημα της παιδικής φτώχειας. Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός έχουν άμεση επίπτωση στη νοητική και φυσική υγεία των παιδιών και στις εκπαιδευτικές ευκαιρίες τους.

Συνοψίζοντας, ο Sivonen ανέφερε ότι η φτώχεια πάντα συνεπάγεται αποκλεισμό των θιγόμενων από τα δικαιώματα τους. Ως εκ τούτου μία πολιτική που έχει σαν στόχο τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό πρέπει να διασφαλίζει για όλους την πρόσβαση στα δικαιώματα συμμετοχής στην κοινωνία. Αυτό περιλαμβάνει εξ ίσου το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική εξάσκηση και στην εργασία, το δικαίωμα σε κατάλληλη στέγη και σε υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υγείας. Η προσέγγιση της πάλης κατά της φτώχειας μέσω της εφαρμογής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποσκοπεί στο να κάνει ικανούς τους ανθρώπους να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο μέγιστο βαθμό.

"Αυτές οι Συναντήσεις μας δίνουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουμε ο ένας τον άλλο και να πάρουμε δύναμη ώστε να μεταφέρουμε σε άλλους ανθρώπους που δοκιμάζουν φτώχεια την ιδέα της συμμετοχής. Για την αντιπροσωπεία μας ήταν σαν να πήραμε μία ανάσα από φιάλη οξυγόνου!"

Virginie Poilvert

Έχοντας παρακολουθήσει ως μέλος της Γαλλικής αποστολής την 5η Ευρωπαϊκή Συνάντηση Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια, η Virginie Poilvert αναφέρθηκε στην εμπειρία της και στις εντυπώσεις της. Συνδύασε αυτή την ανασκόπηση με τις προσδοκίες της για παρούσα συνδιάσκεψη. Η συνάντηση του προηγούμενου χρόνου υπήρξε μία μέγιστη ευκαιρία για την πρόκληση δημόσιας ευαισθητοποίησης. Προσέφερε σε ανθρώπους που βιώνουν φτώχεια την ευκαιρία να αναλάβουν δράση για τους εαυτούς τους και τους άλλους. Εδώ, οι συμμετέχοντες είναι από πολύ καιρό στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και κατανοούν επίσης ότι οι αλλαγές κατά πρώτον χρειάζονται χρόνο και κατά δεύτερον δεν μπορούν να επιτευχθούν παρά μόνο σε συνεργασία με πολλούς άλλους παράγοντες. Οι Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια είναι ένα σπουδαίο εργαλείο ως προς αυτό.

Η Virginie Poilvert ανέφερε ότι η πολύπλοκη κοινωνική κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει γίνει κατανοητή στους συμμετέχοντες μέσα από πολλά παραδείγματα πραγματικών καταστάσεων, όπως έχουν γίνει γνωστές και οι διαφορές που υπάρχουν σε σχέση με το βαθμό κοινωνικής ασφάλειας. Το να είσαι φτωχός στην Ευρώπη δε σημαίνει ότι είσαι εξ ίσου φτωχός! Οι δυσκολίες που έχουν να ξεπεράσουν οι άνθρωποι διαφέρουν ευρέως. Κατ' αυτό τον τρόπο, η Συνάντηση επίσης παρείχε την ευκαιρία να συλλογισθούμε πάνω στις προσωπικές εμπειρίες φτώχειας.

Κατά την άποψή της, η Συνάντηση των Βρυξελλών ήταν μία καλή ευκαιρία να αυξηθεί η συμμετοχή αυτών τους οποίους αφορά το πρόβλημα. Οι εκπρόσωποι βρήκαν, κατά πρώτον, ένα forum για να ανταλλάξουν απόψεις και να νιώσουν αλληλέγγυοι, ενώ κατά δεύτερον αισθάνθηκαν να αντιμετωπίζονται πιο σοβαρά από τους πολιτικούς παράγοντες. Η συμμετοχή σ' αυτές τις συναντήσεις έχει επίσης συγκεκριμένο αποτέλεσμα στη Γαλλία. Για παράδειγμα, η οργάνωση τοπικών και διακρατικών συναντήσεων έχει γίνει σε συνεργασία με κοινωνικούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Ο σκοπός αυτών των συναντήσεων είναι να γνωρισθούν μεταξύ τους κοινωνικοί λειτουργοί και άνθρωποι που βιώνουν φτώχεια προκειμένου να αναπτύξουν μορφές συγκεκριμένης συνεργασίας. Το ζήτημα είναι να

τραβήξεις την προσοχή των πολιτικών που αποφασίζουν ώστε να καταλάβουν ότι υπάρχουν απαντήσεις στα κοινωνικά προβλήματα. Μία άλλη άμεση συνέπεια της 5ης Ευρωπαϊκής Συνάντησης υπήρξε η δημιουργία του σωματείου "Η Φωνή του Πολίτη" ["La parole du citoyen"] που φέρνει μαζί τους ανθρώπους που άμεσα επηρεάζονται από τη φτώχεια και τους κοινωνικούς λειτουργούς.

Σε σχέση με τη Συνάντηση αυτού του χρόνου, η Virginie Poilvert εξέφρασε την ελπίδα ότι θα υπήρχε η ευκαιρία, με βάση τη μέχρι τώρα εμπειρία, να συζητηθούν τα βήματα που πρέπει να γίνουν πάρα πέρα. Η Στρατηγική της Λισαβόνας σκοπεύει να κάνει ζωτική πρόοδο στον αγώνα κατά της φτώχειας μέχρι το 2010. Το ερώτημα είναι ποιές εξελίξεις είναι ορατές εδώ στα Κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Virginie Poilvert παρέπεμψε στις προαναφερθείσες κεντρικές προσεγγίσεις στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού: Την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, σ' ένα αξιοπρεπές εισόδημα και στέγη, την ενσωμάτωση των μεταναστών, τη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερόμενων, κλπ. Τόνισε τη σπουδαιότητα της συνέχισης του αγώνα γι' αυτόν το σκοπό ώστε να δημιουργήσουμε την κοινωνική Ευρώπη προς όφελος όλων των πολιτών της. Οι Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν τη Φτώχεια ήταν μία ευκαιρία να συναντηθούν εδώ, να ανταλλάξουν πληροφορίες και να ξεφύγουν από την παθητικότητά τους. Παρ' όλ' αυτά δε θα πρέπει να λησμονηθεί ότι είναι αναγκαίο να ακολουθήσει δράση στη βάση -διαφορετικά όλα αυτά θα μείνουν απλώς κούφια λόγια.

3 « Τι επιδιώκουμε, που βρισκόμαστε»

Κάτω από τον τίτλο «τι επιδιώκουμε, που βρισκόμαστε» είκοσι πέντε εθνικές αποστολές, η ευρωπαϊκή Επιτροπή, η επιτροπή κοινωνικής προστασίας, το βελγικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο για την κοινωνική ένταξη καθώς και το ευρωπαϊκό Δίκτυο για την καταπολέμηση της φτώχειας, συνόψισαν την εμπειρία τους από τις προηγούμενες πέντε συναντήσεις και αποτύπωσαν τα αποτελέσματα σε τρισδιάστατα αντικείμενα. Συνδεδεμένη με αυτό ήταν η ερώτηση για το πώς η ενσωμάτωση των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια επιδρά στην διαδικασία της κοινωνικής ένταξης. Οι παρουσιάσεις ομαδοποιήθηκαν ανάλογα με τα πεδία δράσης και οι κεντρικές δηλώσεις τους περιγράφονται πιο κάτω. Μερικές παρουσιάσεις ανήκαν σε διάφορες θεματικές ομάδες εφόσον ήταν εστιασμένες σε διαφορετικά θέματα.

Φτώχεια και συμμετοχικότητα

Οι παρουσιάσεις από Βουλγαρία, Κύπρο, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο και Πορτογαλία έδειξαν καθαρά πως η φτώχεια μπορεί να είναι το συνώνυμο μιας κοινωνίας που έχει χάσει την ισορροπία της. Αυτό έχει εφαρμογή ασχέτως των διαφορετικών οικονομικών επιπέδων σαν αυτά που υπάρχουν μεταξύ της Γαλλίας και της Βουλγαρίας. Η φτώχεια και η εμπειρία του κοινωνικού αποκλεισμού είναι σχετικές όσον αφορά την οικονομική άνθιση της κάθε κοινωνίας, κάτι που εξηγεί γιατί οι διαφορετικές συνθήκες που αντιμετωπίζονται από εκείνους που τους αφορά το πρόβλημα σε κάθε μια χώρα είναι δύσκολο να συγκριθούν με εκείνες των άλλων χωρών σε στατιστικούς όρους. Αν εν τούτοις κάποιος εστιάσει στην οπτική του για τους ανθρώπους θα δει μέσω των παρουσιάσεων πως η συγκεκριμένη εμπειρία της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και η συνακόλουθη έλλειψη συμμετοχής και πραγματοποίησης ευκαιριών είναι τόσο καθολική όσο η υπογραμμισμένη κατανομή συγκορύσεων και πολιτικών διενέξεων.

Η βουλγαρική αντιπροσωπεία εκφράστηκε μέσω της παρουσίασης αντικειμένων χωρίς νόημα (μια κούπα χωρίς πάτο, ένα πλαστικό τσιγάρο) για τους ανθρώπους που ασθάνονται αποκλεισμένοι από την συμμετοχή στην κοινωνική ζωή συνεπεία της απομόνωσης και του στιγματισμού. Η φτώχεια γίνεται αντιληπτή σαν απώλεια της έννοιας. Εν τούτοις το να ασχολείσαι με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δεν είναι μόνο μια ερώτηση για το πώς τα άτομα μπορούν καλύτερα να ενταχθούν στην κοινωνία. Είναι επίσης ζήτημα πολιτικού δημόσιου διαλόγου για το πώς οι πηγές μιας κοινωνίας θα μπορούσαν να κατανεμηθούν. Είναι κοινωνικά δίκαιο – όπως η βουλγαρική αντιπροσωπεία ρωτά- αν η Κυβέρνηση ξοδεύει χρήματα για στρατιωτικούς εξοπλισμούς ενώ την ίδια στιγμή πολλοί συνταξιούχοι δεν λαμβάνουν ικανοποιητική σύνταξη;

Η κυπριακή αντιπροσωπεία εξέτασε αυτή τη σκέψη και αναρωτήθηκε πως μπορεί να ενδυναμωθεί η συμμετοχή των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια στην πολιτική διαδικασία. Επίσης ή ίσως ιδιαίτερα σε μια χώρα όπου η φτώχεια είναι κάτι παραπάνω από ένα φαινόμενο περιθωριοποίησης, το πρόβλημα ανακύπτει από την πολιτική επιρροή των κοινωνικών μειονοτήτων. Ενώ στη Βουλγαρία όλοι γνωρίζουν για τον κοινωνικό αποκλεισμό των ατόμων της τρίτης ηλικίας ασκείται ακόμη πίεση στην Κύπρο για τους ενδιαφερόμενους έτσι ώστε να βρεθούν σε συλλογική συνείδηση.

Όπως αναδείχθηκε από την συνεισφορά της Κύπρου υπάρχουν δύο συγκεκριμένα πιεστικά προβλήματα: πρώτον, οι δυσκολίες στο να βρεθούν εθνικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις για κοινωνικά προγράμματα και δεύτερον ο αργός ρυθμός αλλαγής που έχει επιτευχθεί μέχρι τώρα για τους ανθρώπους.

Μια κοινωνία που σκοπό έχει να βρει την ισορροπία της πρέπει να δέχεται τους ανθρώπους που έχουν βιώσει τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό σαν πλήρη μέλη της. Πρέπει να σέβεται τα δικαιώματά τους και να αυξάνει τη συμμετοχικότητά τους. Η παρουσίαση της γαλλικής αντιπροσωπείας έδειξε πως με μικρά βήματα μπορεί να υπάρξει αφύπνιση για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Εδώ οι συναντήσεις των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια έχουν επίδραση σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Για παράδειγμα, ένας αριθμός πρωτοβουλιών συμβαίνουν στις οποίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τραβήξουν την προσοχή στις δικές τους συνθήκες και με δραστήριο τρόπο να επικαλούνται τα δικαιώματά τους για συμμετοχή. Το μήνυμα εδώ είναι να μην αφεθεί κάποιος να παγιδευθεί στην απομόνωση. Η συμμετοχή χρειάζεται πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες ανοιχτές στην συμμετοχικότητα αλλά το ίδιο σημαντική είναι η θέληση του καθενός τουλάχιστον να αναλάβει ενεργή δράση στην εφαρμογή των θεμελιωδών αξιών της «ελευθερίας, ισότητας, συμμετοχής» που συμβολίστηκαν στο αντικείμενο της γαλλικής αποστολής. Τελικά είναι μόνο μέσω της μόνιμης πίεσης από τη βάση που η πολιτική διαδικασία θα μπορέσει να είναι ανοιχτή στους ενδιαφερόμενους.

Η αντιπροσωπεία του Ηνωμένου Βασιλείου επίσης θεώρησε πως τα συμμετοχικά δικαιώματα των ατόμων που βιώνουν τη φτώχεια ζημιώνονται με πολλούς τρόπους. Κατά τη γνώμη τους η υπόσχεση για κοινωνική συμμετοχή μπορεί να απεικονιστεί σαν μια εξώπορτα στην οποία έχουν τοποθετηθεί διάφορες μπάρες. Ρατσισμός, όλων των ειδών οι διακρίσεις, έλλειψη εργασιακών ευκαιριών, περιορισμένη πρόσβαση σε κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες, όλα αυτά οδηγούν τους ανθρώπους που βιώνουν τη φτώχεια αυξητικά να ζουν σ'ένα παράλληλο κόσμο με την πλειοψηφία της κοινωνίας. Εδώ το παράδειγμα του Ηνωμένου Βασιλείου επίσης δείχνει πως είναι δυνατή η μεγαλύτερη συμμετοχικότητα. Για παράδειγμα η ομάδα έδειξε πως ποιοτικές έρευνες μεταξύ αυτών που τους αφορά το πρόβλημα και το προσχέδιο των εθνικών σχεδίων δράσης ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβώνας έχει σίγουρα οδηγήσει στη μεγαλύτερη συμμετοχικότητά τους.

Το παράδειγμα της πορτογαλικής αντιπροσωπείας επίσης δείχνει πόσο μεγαλύτερη συμμετοχικότητα μπορεί να οργανωθεί για παράδειγμα στο πεδίο της εργασίας με άτομα της τρίτης ηλικίας. Η απασχόληση και οι δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου αναπτύσσονται για τα μειονεκτούντα άτομα της τρίτης ηλικίας στα πλαίσια του προγράμματος με τίτλο «νομιμοποιητική συμμετοχικότητα» μερικώς σε συνεργασία με τοπικές εταιρίες. Το αντικείμενο της αντιπροσωπείας –ένα πορσελάνινο πιάτο ζωγραφισμένο με λουλούδια κατασκευασμένο κατά τη διάρκεια του προγράμματος- συμβολίζει εδώ πως τα άτομα της τρίτης ηλικίας εξαιτίας της εμπειρίας και των προσόντων τους μπορούν να μεταμορφώσουν κάτι, φαινομενικά άχρηστο, σε τέχνη. Άλλα εννέα μικρής διάρκειας προγράμματα κατάφεραν να αγγίξουν συμπληρωματικές ομάδες στόχο όπως παιδιά, νέους ή νοητικά ασθενείς. Οι δράσεις αποδεικνύουν πως η συμμετοχή μπορεί να πραγματοποιηθεί. Υπάρχει εν τούτοις

μεγάλος δρόμος να διανυθεί. Τα δίκτυα πρέπει να δημιουργήσουν χώρο για ανάπτυξη της συμμετοχής. Αποδεικνύεται πως είναι κατ' επανάληψη δύσκολο να μεταμορφώσεις παραδείγματα καλών πρακτικών από περιοδική πειραματική φάση σε μακράς διάρκειας πρακτική.

Φτώχεια και η κατάρρευση στην αλληλεγγύη

Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός αντιπροσωπεύουν την αποτυχία στην αλληλεγγύη μεταξύ των ανθρώπων όχι μόνον μέσα στην κοινωνία ως σύνολο αλλά επίσης μερικές φορές και μέσα σε ομάδες των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια. Εξωθούνται στο περιθώριο είτε συνειδητά είτε ασυνήθιστα. Οι άνθρωποι αυτοί εξαφανίζονται από την προσκήνιο και δεν υπάρχει αυτόματος μηχανισμός που τους οδηγεί στο να ενώσουν και να αρθρώσουν τις ανάγκες τους. Οι πνευματικές και φυσικές εντάσεις της καθημερινής ζωής είναι συχνά υπερβολικά μεγάλες. Αυτό που λείπει σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι μόνον η ευκαιρία αλλά επίσης η δύναμη να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους. Οι αποστολές από Ιταλία, Αυστρία, Ισπανία, Γερμανία και Σλοβενία επικεντρώθηκαν σε αυτό το πρόβλημα.

«Μια φορά κι' έναν καιρό ήταν ένα μικρό θλιμένο παιδί. Έβλεπε ένα κόσμο που έμοιαζε να είναι πολύ μεγάλος. Στην παιδική του ηλικία βίωσε τον πόνο. Τίποτε δεν περίμενε από τη ζωή του» - έτσι ξεκίνησε η παρουσίαση της ιταλικής αντιπροσωπείας σχετικά με ένα μικρό αγόρι το οποίο κατά τη διάρκεια όλης της ζωής βίωσε μόνον την έλλειψη αλληλεγγύης και την (κοινωνική) απομόνωση. Μια ημέρα, συνάντησε πολλούς άλλους ανθρώπους σε μια αγορά οι οποίοι επίσης βρίσκονταν στο περιθώριο της κοινωνίας. Υπάρχει όμως μια αλλαγή σε εξέλιξη γιατί οι άνθρωποι ξαφνικά κατάλαβαν πως έχουν αριθμητική δύναμη-ενώθηκαν και άρχισαν να μιλούν με μια φωνή.

Η αίσθηση του αποκλεισμού και της έλλειψης ατομικής βοήθειας είναι επίσης ορατή στη συμμετοχή της Αυστρίας. Ένα ζάρι συμβολίζει τις διαφορετικές πλευρές της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι ατομικές πλευρές αγγίζουν μόνον τα άκρα- εννοώντας πως κάθε άτομο ή ομάδα είναι τελικά μόνο με τις δικές του ανησυχίες και ανάγκες. Και το ζάρι δείχνει καθαρά και κάτι άλλο, πως δεν έχει σημασία ο τρόπος που κάποιος ρίχνει το ζάρι, ο παρατηρητής μπορεί πάντα να δει μόνο μια πλευρά του. Όσο η κοινωνία αποδέχεται αυτή την αντίληψη τόσο συμπτωματικές σε τελική ανάλυση είναι η κοινωνική βοήθεια και οι υποστηρικτικές υπηρεσίες. Είμαστε τυχεροί αν το ζάρι μας εμφανιστεί. Αυτή η ομάδα μπορεί να προσελκύσει την προσοχή και να δεχθεί βοήθεια. Οι υπόλοιποι μένουν στη σκιά – και επίσης μερικώς μόνον αγγίζουν ο ένας τον άλλο στα άκρα, έτσι παραμένουν σε τελικά απομονωμένοι στις δικές τους πλευρές ανίκανοι να εγκαταστήσουν τη μεταξύ τους επαφή.

Αυτές τις σκέψεις επίσης τις συναντούμε για μια ακόμη φορά στην συνεισφορά της ισπανικής αποστολής. Έντονα χρωματιστά μπαλλόνια συμβολίζουν τα θέματα που δίνουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να υπερασπιστούν τα ενδιαφέροντά τους για ακόμη μια φορά. Δικτύωση, συμμετοχικότητα, συναισθηματική συμμετοχή, προσοχή και αλληλοβοήθεια είναι σύμβολα για την ισπανική αντιπροσωπεία τα οποία μπορούν να δείξουν τον τρόπο συνδιαλλαγής για τη λύση των κοινωνικών προβλημάτων σε πνεύμα συνεργασίας.

Μια φρατζόλα ψωμί απεικονίζει για την γερμανική αποστολή την ικανότητα μιας κοινωνίας να δείξει αλληλεγγύη και να συμμετέχουν όλοι στη συλλογική ευημερία. Το ψωμί είναι το σύμβολό της- μπορεί εύκολα να χωριστεί σε κομμάτια και να κατευνάσει την πείνα όλων ισόποσα. Μεταφραζόμενο στην συνάντηση των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια η αποστολή βλέπει επίσης σημάδια τα οποία είναι δυνατόν να αντικρούσουν την αποτυχία της αλληλεγγύης. Έτσι η παρουσία αυτών που διαμορφώνουν τις αποφάσεις έχει αυξηθεί με την πάροδο των ετών, ώστε οι συμμετέχοντες να έχουν επίσης κατανοήσει τη σπουδαιότητα αυτών των συναντήσεων. Η γερμανική εθνική συνδιάσκεψη για τη φτώχεια είχε καταφέρει να οργανώσει μια ίδια συνδιάσκεψη στη Γερμανία τον προηγούμενο χρόνο και από τότε κατάφερε επίσης να αυξήσει τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε εθνικό επίπεδο. Όσο σημαντικές μπορεί να είναι τέτοιες δραστηριότητες για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού δεν μπορεί να ξεχαστεί το θέμα της κατανομής της φτώχειας και του πλούτου και ως εκ τούτου η έρευνα για ένα πιο δίκαιο οικονομικό και κοινωνικό σύστημα-τουλάχιστον σύμφωνα με την επίκληση που βγαίνει από την γερμανική αντιπροσωπεία.

Η σλοβένικη αντιπροσωπεία πρόσθεσε σ' αυτή τη σκέψη δηλώνοντας πως η μάχη κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα μπορούσε να κερδηθεί μόνο με μια συλλογική διεθνή προσπάθεια. Κάθε κράτος έχει τα δικά του προβλήματα και ελπίζει για λύσεις. Τα κοινωνικά προβλήματα εν τούτοις δεν εμποδίζονται από τα όποια σύνορα υπάρχουν ακόμη στην Ε.Ε. Για το λόγο αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να φροντίσει ώστε τα κράτη μέλη να μην «την φέρουν το ένα στο άλλο» αλλά μέσω της συνεργασίας και ανταλλαγής πρέπει να καταπολεμήσουν τις διεθνείς εντάσεις που οδηγούν σε κατάρρευση της αλληλεγγύης που προκαλείται από τον ευρωπαϊσμό και την παγκοσμιοποίηση.

Η πολυδιάστατη φύση της φτώχειας

Οι συνεισφορές των αντιπροσωπειών από Πολωνία, Ουγγαρία, Μάλτα, Ελλάδα, Ολλανδία, Δανία, Λουξεμβούργο και Σουηδία απεικονίζουν την πολυδιάστατη φύση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα κινδύνων και ταυτότητας κοινωνικού αποκλεισμού των γυναικών, των παιδιών και των αστέγων σαν ομάδες στόχο οι οποίες επηρεάζονται ιδιαίτερα. Η Πολωνική αντιπροσωπεία ανακάλυψε με τον κάκτο ένα απλό αλλά ταυτόχρονα εντυπωσιακό σύμβολο το οποίο παρουσιάζει και την ποικιλία του κοινωνικού αποκλεισμού και τη δύναμη της θέλησης όλων εκείνων που θέλουν να αλλάξουν την κατάστασή τους. Ακόμη και αν οι συμπτώσεις των πιο αντίξωων συνθηκών δεν μπορούν να εμποδίσουν την επιβίωση του μικρού αυτού φυτού. Και όπως ο κάκτος χρειάζεται νερό από καιρού εις καιρόν, έτσι και οι άνθρωποι που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας χρειάζονται ειδική υποστήριξη που θα επιτρέψει στις ικανότητές τους να ανθίσουν.

Στο πλαίσιο των διαφόρων κινδύνων εξαιτίας της φτώχειας, η ουγγρική αντιπροσωπεία τονίζει τις συνθήκες υγείας, την περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση και επαγγελματική εξάσκηση και την μη ικανοποιητική και χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στα αγαθά και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Έχει σημειωθεί πως στην Ουγγαρία η κατάσταση είναι συγκριτικά χειρότερη σε πολλές περιπτώσεις στις αγροτικές περιοχές απ' ότι στις πόλεις. Αυτό που είναι σημαντικότερο, οι κρατικές κοινωνικές υπηρεσίες δεν προσαρμόζονται με την πίεση που προέρχεται από τα προβλήματα.

Μια μισοφουσκωμένη μπάλα περιγράφει με τον καλύτερο τρόπο την κατάσταση για την αντιπροσωπεία της Μάλτας. Εδώ, το φουσκωμένο μέρος αντιπροσωπεύει την πρόοδο που έχει γίνει στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ το άλλο μέρος συμβολίζει τις επερχόμενες προκλήσεις. Η αντιπροσωπεία δήλωσε πως πολλά είναι γνωστά για την πολυδιάστατη φύση της φτώχειας αυτό όμως συχνά παίζει μόνον έναν ελάχιστο ρόλο στην πολιτική εξέλιξη. Ενώ η πολιτική αρένα σιγά –σιγά ανοίγει σε διαδικασίες που επιτρέπουν μεγαλύτερη συμμετοχικότητα, για παράδειγμα πρώτη φορά το Κοινοβούλιο συζήτησε ένα προσχέδιο νόμου με τις ΜΚΟ, υπάρχει παρόλα αυτά έλλειψη προθυμίας από πολλές πλευρές να προσδώσουν συγκεκριμένη μορφή στη γνώση σχετικά με τις τυχαίες συνδέσεις και πιθανές λύσεις. Για το λόγο αυτό η αντιπροσωπεία καλεί για μια αυξανόμενη προσπάθεια ενημέρωσης μέσω περαιτέρω ερευνητικών προγραμμάτων για θέματα σχετικά με τη φτώχεια, μέσω επιπρόσθετης χρηματοδότησης των ΜΚΟ, μέσω καλύτερης χρήσης των διαρθρωτικών ταμείων ή περιχαράκωνοντας την κοινωνική ένταξη σαν ένα σύγχρονο θέμα που συνδέει όλους τους χώρους της πολιτικής.

Η ελληνική αντιπροσωπεία προσυπογράφει τη μαλτέζικη λίστα των απαιτήσεων με ένα μήνυμα σε μπουκάλι. Είναι ένα σύμβολο της ανάγκης των αυτών που τους αφορά άμεσα και την ίδια στιγμή ένα μήνυμα προς τους πολιτικούς τεχνοκράτες. Το μπουκάλι περιέχει μια απαίτηση ανάπτυξης διαλόγου για την πιο δίκαιη κατανομή του κοινωνικού πλούτου και κατονομάζοντας σχετικές θεματικές ενότητες, τονίζει όλο το φάσμα του κοινωνικού αποκλεισμού: απασχόληση, ασφάλεια της τρίτης ηλικίας, στέγαση, υγεία, δωρεάν πόσιμο νερό, φθηνή παροχή ενέργειας καθώς και εκπαίδευσης και πρόσβαση στα πολιτιστικά δρώμενα.

Οι παρουσιάσεις επίσης περιλαμβάνουν εκθέσεις υπαρκτών λύσεων για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Για παράδειγμα, κατά την άποψη της Ολλανδικής αντιπροσωπείας η κυβέρνηση έχει πετύχει σημαντικά επιτεύγματα στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η λίστα της επίσης κάνει σαφή την πολλαπλασιαστική φύση των υπογραμμισμένων προβλημάτων. Για παράδειγμα σύμφωνα με την οπτική της αντιπροσωπείας η γυναικεία ανεργία έχει μειωθεί, η προσέγγιση της οικογενειακής βίας έχει αναγνωριστεί ως πρόβλημα, λιγότεροι νέοι εγκαταλείπουν το σχολείο όπως επίσης έχει βελτιωθεί η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες στις δημόσιες υπηρεσίες. Από την άλλη μεριά, υπάρχουν ακόμη προβλήματα. Για παράδειγμα, υπάρχει έλλειψη ικανοποιητικών συνθηκών στέγασης στις πόλεις. Η ανεργία των νέων βρίσκεται σε υψηλό ποσοστό. Και πάνω απ' όλα είναι δύσκολο να εξακριβωθεί το μέγεθος της συμβολής της Στρατηγικής της Λισαβώνας προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της κοινωνικής κατάστασης. Εν τούτοις δεν υπάρχει αμφιβολία πως η Στρατηγική της Λισαβώνας οδηγεί σε καλύτερη κατανόηση της πολυδιάστατης φύσης των κινδύνων του κοινωνικού αποκλεισμού και διατηρεί το δημόσιο διάλογο για την βελτίωση της συμμετοχικότητας και τη συναίσθηση των ευκαιριών στην πολιτική ατζέντα.

Η δανική αντιπροσωπεία τράβηξε ιδιαίτερα την προσοχή με το αντικείμενο που παρουσίασε το οποίο συνέδεε την φτώχεια και τις μη ικανοποιητικές ευκαιρίες για εκπαίδευση. Παρουσιάστηκε ένα πρόγραμμα το οποίο σταθεροποιεί με επιτυχία κοινωνικά μειονεκτούντες νέους σε τέτοιο βαθμό ώστε να είναι ικανοί για μια φορά ακόμη να αναλάβουν την ευθύνη του

εαυτού τους. Οι νέοι προετοιμάζονται για την αγορά εργασίας με ευρεία φροντίδα και συμβουλευτική προσέγγιση και κατ' αυτή τη διαδικασία μαθαίνουν να σέβονται και τους ευατούς τους αλλά και τους άλλους. Από 'δω και πέρα το πρόγραμμα τονίζει με μια σειρά παραδειγμάτων πως η πρόσβαση στις προκαθορισμένες ευκαιρίες για εκπαίδευση μπορεί να διασπάσει τη γραμμή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η αντιπροσωπεία από το Λουξεμβούργο εστίασε ιδιαίτερα στο ζήτημα των κινδύνων της υγείας που προέρχονται από τη φτώχεια. Το σύμβολό της είναι ένα ράφι «Shalf» - ένα λογοπαίχνιο που έγινε από τις λέξεις (μοιράζομαι) «share» και (ράφι) «shelf» στο οποίο βρίσκονται καθημερινά χρηστικά αντικείμενα όπως σε βιτρίνα καταστήματος. Στη βάση της εκτίμησης πως η φτώχεια είναι πάνω απ' όλα ένα σχετικό πρόβλημα σε μια πλούσια χώρα όπως το Λουξεμβούργο, η ομάδα παρόλα αυτά τονίζει ένα θεμελιώδες πρόβλημα σχετικό με την περιορισμένη πρόσβαση των ατόμων που βιώνουν τη φτώχεια σε υγιεινή διατροφή. Από τη μια πλευρά η έλλειψη χρηματοδότησης και από την άλλη η έλλειψη γνώσης για την υγιεινή διατροφή οδηγούν σε ανθυγιεινό τρόπο ζωής ιδιαίτερα για τα παιδιά των μειονεκτούντων οικογενειών. Μια κοινωνική επιχείρηση τροφίμων σαν αυτή που υπάρχει στο Λουξεμβούργο μπορεί να είναι το αρχικό βήμα προς την πρακτική εφαρμογή του δικαιώματος στην υγιεινή διατροφή.

Η σουηδική αντιπροσωπεία παρουσίασε μια συνοπτική περίληψη των ατομικών επιδράσεων πολλών διακηρύξεων για τη φτώχεια. Οι κίνδυνοι αποκλεισμού οι οποίοι είναι συχνά συσσωρευμένοι οδηγούν σε απώλεια κινήτρου και δημιουργούν μεταξύ των «θυμάτων» μια αρνητική συχνά δε επίσης ενοχική εικόνα του εαυτού μας. Όντες εξαρτημένοι από τις κοινωνικές αλλαγές και την υποστήριξη προωθείται όχι μόνο η αίσθηση της εξάρτησης αλλά επίσης κλέβεται από τους ενδιαφερόμενους σε πολλές περιπτώσεις η ελευθερία να αποφασίσουν για το σχεδιασμό της ζωής τους. Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός οδηγούν στην κοινωνική απομόνωση, η συμμετοχή στην κοινωνική ζωή είναι δυνατή μόνο σε ένα περιορισμένο βαθμό με συνέπεια να υπάρχει το αίσθημα της αχρηστίας. Η καθημερινότητα και οι δραστηριότητες που διαμορφώνουν μια δομή στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων λείπει. Η πρόσβαση στο σύστημα υγείας είναι συχνά περιορισμένη και το πιο σημαντικό είναι πως μια ζωή στα όρια της φτώχειας συνεπάγεται ιδιαίτερη ψυχική και σωματική κόπωση. Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός μπορούν να αποβούν εξευτελιστικοί αν οι μειονεκτούντες δεν αντιμετωπίζονται με σεβασμό και ανθρώπινη αξιοπρέπεια και αν οι αποφάσεις παίρνονται γι'αυτούς αντί μαζί μ' αυτούς δηλαδή είναι σαν να βρίσκονται εγκλωβισμένοι σ' ένα καρυδότσουφλο και δεν τους επιτρέπεται η συμμετοχή.

Η φτώχεια και η έλλειψη στέγης

Μια σειρά από αντιπροσωπείες παρουσίασαν το πρόβλημα της πρόσβασης στην ευπρεπή στέγαση σαν μία από τις πιο στοιχειώδεις ανθρώπινες ανάγκες. Οι παρουσιάσεις που έγιναν από τις αντιπροσωπείες του Βελγίου, της Δημοκρατίας της Τσεχίας, της Νορβηγίας και της Φινλανδίας αποκάλυψαν πως πολλοί άνθρωποι δεν έχουν μια στέγη πάνω από το κεφάλι τους ακόμη και στις πιο αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αναγκάζονται να ζουν σε μη αξιοπρεπείς συνθήκες στέγασης. Τα άτομα που ερωτήθηκαν είναι ανάμεσα σε αυτά που είχαν επηρεαστεί με τον χειρότερο τρόπο από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Χωρίς μια στέγη που να εξυπηρετεί σα χώρος που παρέχει

προστασία και την ευκαιρία να ανακάμψεις, η πρόσβαση σε ευρεία κοινωνική συμμετοχή είναι κάτι πιο μακρινό και από το φεγγάρι. Επίσης αν, όπως στην περίπτωση των Ρομά, η ξενοφοβία και ο ρατσισμός μαζί είναι οι αιτίες και το αποτέλεσμα του αποκλεισμού, η έλλειψη στέγης από μόνη της δείχνει πως είναι μια κατάσταση που επινοήθηκε από μαζικές καθημερινές βιαιότητες στα γενικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Βελγική αντιπροσωπεία συμβόλισε την βασική ανθρώπινη ανάγκη για προστασία και ασφάλεια με μία σκηνή. Η ομάδα βρήκε σ' αυτό το αντικείμενο ένα κάλεσμα για να δράσει σύμφωνα με το δικαίωμα όλων των ατόμων σε κατάλληλη στέγαση σαν μια θεμελιώδη κεντρική προϋπόθεση για κοινωνική συμμετοχή. Έτσι ώστε η σκηνή να μπορεί να προστατέψει τα άτομα και να διευκολύνει την πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα στο χώρο της παιδείας και της υγείας. Με συγκεκριμένους όρους, η αντιπροσωπεία θα επιθυμούσε μια πιο ανοιχτή συζήτηση για το πώς μπορούν να καθοριστούν οι βασικές ανάγκες των ατόμων και με ποια δικαιώματα και υποχρεώσεις θα εκπληρωθούν. Με το αντικείμενό της, η Τσέχικη αντιπροσωπεία έκανε επίσης μια αναφορά στο κάλεσμα για το θεμελιώδες δικαίωμα στη στέγαση. Χρησιμοποίησαν ένα μέτριο σπίτι χωρίς στέγη για να συμβολίζει το γεγονός πως πολλά σπίτια στη Δημοκρατία της Τσεχίας βρίσκονται σε άσχημη κατάσταση. Εδώ επίσης, το να μην έχεις μια στέγη πάνω από το κεφάλι σου συμβολίζει την έλλειψη της ασφάλειας και της άνεσης. Η ύπαρξη ενός ποντικού στο σπίτι τονίζει ιδιαίτερα τις συνθήκες στις οποίες ζουν οι Ρομά, και πάνω απ' όλα οι γυναίκες και τα παιδιά. Σύμφωνα με την εμπειρία της αντιπροσωπείας, πολλοί Ρομά αναγκάζονται να ζουν κυριολεκτικά με ότι τους αφήνουν οι άλλοι έχοντας μη αξιοπρεπή στέγαση. Ιδιαίτερα το παράδειγμα των γυναικών Ρομά δείχνει εντυπωσιακά το πώς η έλλειψη στέγης συνεπάγεται περαιτέρω κοινωνικά μειονεκτήματα και κοινωνικούς διαχωρισμούς. Για παράδειγμα, οι αντιπρόσωποι ανέφεραν την αποστείρωση και τις αναγκαστικές αμβλώσεις ενάντια στη ξεκάθαρη θέληση των γυναικών.

Το παράδειγμα της Φινλανδίας έδειξε το πώς μπορεί να αυξηθεί επιτυχώς η προσοχή του κοινού σε ένα θέμα. Ένα διακριτικό, αλλά επίσης μυστηριώδες σύμβολο πάνω σε ένα σήμα (μια μαύρη φλόγα) ήταν επαρκές για μια ομάδα εθελοντών ώστε να τραβήξει την περιέργεια και να ανοίξουν μια συζήτηση με άλλα άτομα πάνω σε αυτό το θέμα. Οι ακτιβιστές αύξησαν την αυθεντικότητά τους με το να ζήσουν μια μέρα το χρόνο όπως ζουν τα άστεγα άτομα. 850 αναφορές για την εμπειρία των αστέγων συλλέχτηκαν και δημοσιεύθηκαν στο περιεχόμενο μιας άλλης καμπάνιας. Τώρα είναι πλέον δυνατόν μέσω αυτού του είδους δημοσίων σχέσεων εργασίας να οικοδομηθεί ένα πυκνό δίκτυο το οποίο επίσης να λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψη από τους Φινλανδούς πολιτικούς. Κατά την άποψη της αντιπροσωπείας, ένα κύριο πρόβλημα παραμένει επειδή οι υποσχέσεις που δόθηκαν από τους διαμορφωτές πολιτικών θέσεων συχνά δεν επηρεάζουν τις πραγματικές καταστάσεις στις οποίες οι ενδιαφερόμενοι βρίσκουν και τους ίδιους τους εαυτούς τους. Από δω και στο εξής η αντιπροσωπεία πρότεινε μια δημόσια συζήτηση για το πώς οι διαμορφωτές πολιτικών αποφάσεων μπορούν πιο αποτελεσματικά να υποχρεωθούν να πραγματοποιήσουν τις υποσχέσεις τους εισάγοντας συγκεκριμένους έγκυρους μηχανισμούς.

Η αντιπροσωπεία της Νορβηγίας αναφέρθηκε επίσης σε αυτά τα προβλήματα. Κατά την άποψή τους, δεν είναι αποτελεσματικό να απαιτούν συνεχώς πρόσθετη βοήθεια για εκείνους

που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Είναι βασικό το πώς, και σε ποιο βαθμό και με ποιους τρόπους μπορεί η βοήθεια να γίνει πραγματικά διαθέσιμη στους αστέγους. Σε πολλές περιπτώσεις - σύμφωνα με την αντιπροσωπεία – περισσότερη ανθρώπινη μεταχείριση από την πλευρά των αρχών σε συμφωνία με τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων θα είναι ήδη επαρκής για να αποφευχθεί η έλλειψη στέγης και οι άλλοι τύποι κοινωνικού αποκλεισμού. Συνολικά, υπήρχε έλλειψη ολοκληρωμένων προσεγγίσεων που συνέδεσαν τους διάφορους τομείς πολιτικής. Σ' αυτό το γενικό πλαίσιο, η ομάδα τράβηξε την προσοχή σε ένα άλλο πρόβλημα: Η Νορβηγική Κυβέρνηση είχε σα στόχο να μειώσει την έλλειψη στέγης μέχρι το τριάντα τοις εκατό, το οποίο ακούγεται φιλόδοξο, αλλά φαίνεται σαν μεγάλο πρόβλημα από την αντιπροσωπεία εφ' όσον, κατά σειρά, το εβδομήντα τοις εκατό των ενδιαφερομένων παραμένει ανίκανο να αποδράσει από αυτές τις περιστάσεις.

Η φτώχεια και η μετανάστευση

Με τη συμβολή της, η αντιπροσωπεία της Ιρλανδίας τράβηξε την προσοχή στην κατάσταση των μεταναστών. Έχοντας κατά την άποψή της έξι πεδία ιδιαίτερης σπουδαιότητας στις συνθήκες διαβίωσης. Κατά πρώτον, οι αντιπρόσωποι αναφέρθηκαν στην ανεπαρκή οικονομική υποστήριξη. Σε κάθε ενήλικα που ψάχνει άσυλο στην Ιρλανδία ειπώθηκε πως έχει το δικαίωμα να παίρνει 19.10 ευρώ την εβδομάδα, ενώ τα παιδιά λάμβαναν το μισό αυτού του ποσού. Όπως και σε άλλα Κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν επιτρεπόταν στους ενδιαφερόμενους να εργαστούν. Προσφέρονταν γεύματα σε καντίνες, τα οποία συχνά δεν παρέχονταν σε όσους είχαν πολιτιστικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες. Συνολικά, ήταν τελείως ασαφές το πώς έπρεπε να ζήσουν μια αξιοπρεπή ζωή με αυτές τις συνθήκες όσοι έψαχναν άσυλο στην Ιρλανδία. Ένα δεύτερο πρόβλημα ήταν η εκμετάλλευση και η περιορισμένη κινητικότητα της αγοράς για τους αλλοδαπούς. Πολλοί μετανάστες που έχουν έρθει για εργασία είχαν μόνο περιορισμένες άδειες εργασίας, κάτι που έκανε τους εργαζόμενους να έχουν μεγάλη εξάρτηση από τους εργοδότες τους. Οι μισθοί και τα επίπεδα απασχόλησης δεν είναι συμβατά και οι εργαζόμενοι διατήρησαν τον σταθερό φόβο του να χάσουν τις δουλειές τους και να απελαθούν. Η απασχόληση – για άλλα άτομα το κλειδί στην κοινωνική συμμετοχή – χρησιμοποιείται για να δεσμεύσει αυτά τα άτομα! Οι μετανάστες, κατά τρίτον, ειδικά αυτοί που αντιμετωπίζουν το ρατσισμό και τις διακρίσεις, φτάνουν μέχρι του σημείου να δέχονται σωματικές επιθέσεις. Ένας ειδικός τύπος διάκρισης είναι, κατά τέταρτον, η μη επαρκής αναγνώριση των (τυπικών) προσόντων. Πολλοί μετανάστες για αυτό το λόγο εμποδίστηκαν στο να βρουν εργασία η οποία θα ήταν σχετική με τα προσόντα τους. Το παράδοξο της ενσωμάτωσης είναι, ενώ κάποιος έπρεπε να περάσουν από συνεχή πρόσθετη απόκτηση προσόντων για να βελτιώσουν την ικανότητά τους προς εργασία, κάποιος άλλος αποκλείστηκε από αυτές τις ευκαιρίες για να βελτιωθούν. Ένα πέμπτο πρόβλημα έθεσε την κατάσταση των επονομαζόμενων «μεταναστών χωρίς έγγραφα», ο αριθμός των οποίων αυξάνεται σε όλη την Ευρώπη. Αυτοί επηρεάστηκαν ιδιαίτερα από τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις εφ' όσον δε μπορούσαν να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους ή να χρησιμοποιήσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες λόγω έλλειψης της νόμιμης άδειας παραμονής. Και έκτο και τελευταίο, οι περιορισμένες δυνατότητες της οικογενειακής συνένωσης αποτελεί ένα πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτοί που αναζητούν άσυλο και οι μετανάστες που αναζητούν εργασία παρομοίως δεν έχουν άμεσα το δικαίωμα να ακολουθηθούν από τα μέλη της οικογένειάς τους. Ίσως πάρει χρόνια μέχρι να υπάρξουν οι κατάλληλες

προϋποθέσεις, κάτι το οποίο ήταν μια κατάσταση σημαντικής συναισθηματικής έντασης για όλους τους ενδιαφερόμενους.

Τα δικαιώματα της συμμετοχικότητας σαν μια ενθάρρυνση για το μέλλον

Η παρουσίαση από τη Λιθουανία και τη Λετονία απεικόνισε σχεδόν ποιητικά την ελπίδα των ατόμων που βιώνουν φτώχεια για βελτιωμένες περιστάσεις. Ιδιαίτερα στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, οι άνθρωποι βίωναν κατάφωρες κοινωνικές αντιθέσεις σε μερικές περιπτώσεις. Οι κοινωνικές αλλαγές δε συμβάδιζαν με το αυξανόμενο κόστος ζωής, οι κοινωνικές υπηρεσίες οι οποίες ήταν δωρεάν, σήμερα δε είναι πλέον οικονομικά προσιτές για τους φτωχούς, ή έχουν καταργηθεί εντελώς. Γι' αυτή την κατάσταση η αντιπροσωπεία της Λετονίας παρουσίασε ένα κομψό λουλούδι που διέσπασε ένα στρώμα χιονιού σα σύμβολο ζωής. Ωστόσο, το λουλούδι είχε κενά πέταλα, επειδή η ζωή των ατόμων που βιώνουν φτώχεια είναι συχνά μια άχρωμη, μελαγχολική ζωή. Υπάρχει παρ' όλα αυτά η ελπίδα πως οι προσδοκίες μιας καλύτερης ζωής ίσως πραγματοποιηθούν μέχρι το 2010.

Για παράδειγμα, ακόμη και η ενοποίηση της Λετονίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν τελείως αδιανόητη δέκα χρόνια πριν. Τα πρώτα βήματα έγιναν με τη συμμετοχή των ΜΚΟ στο σχεδιασμό των Εθνικών Σχεδίων Δράσης ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, για μεγαλύτερη συμμετοχικότητα από την πλευρά αυτών που τους αφορά το πρόβλημα.

Η φτώχεια είναι επίσης μέρος της κοινωνικής πραγματικότητας για την αντιπροσωπεία της Λιθουανίας. Η δική τους εμπειρία και η ανταλλαγή στις Συναντήσεις των Βρυξελλών τους οδήγησε στο να υποστηρίξουν πως η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι διαφορετικοί στην πράξη απ' ότι οι στατιστικές και οι έρευνες μπορούν να εκφράσουν. Υπήρξαν πολλά γκριζα πεδία και γκριζες ζώνες οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις δεν θα μπορούσαν να περιγραφούν με επιστημονικούς όρους. Η αμοιβαία ανταλλαγή εμπειριών δεν ήταν περιττή ώστε να βρουν ένα τρόπο για να βγουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το κερί ήταν ένα ισχυρό σύμβολο ελπίδας που πάνω απ' όλα αντιπροσώπευε την ενισχυμένη συμμετοχικότητα και τη βοήθεια προς τους άλλους: Συμβολίζοντας τα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας με ένα φυτίλι και τη φτώχεια με ένα κερί, χρειάζεται ένα βοηθητικό χέρι για να ανάψει αυτό το κερί. Μόλις αρχίσει να καίει, ωστόσο, το καμένο φυτίλι καταβροχθίζει το κερί, και από δω και στο εξής όχι μόνο το κερί, αλλά επίσης τη φτώχεια.

Η πάλη ενάντια στη φτώχεια σαν πολιτική εντολή

Οι παρουσιάσεις του ΕΑΡΝ, της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας, του Βελγικού ομοσπονδιακού Υπουργείου για την Κοινωνική Ενσωμάτωση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρώτα απ' όλα έκαναν σαφές πως αυτός ο τύπος ανταλλαγής απόψεων λαμβάνονταν σοβαρά υπ' όψη σ' αυτούς τους θεσμούς και πως οδηγούσε σε εντατική σκέψη για το δικό τους ρόλο στη συνολική διαδικασία.

Το αντικείμενο του ΕΑΡΝ υπέδειξε τις διαφορετικές πλευρές ενός ζαριού και με ποιους τρόπους οι έξι Συναντήσεις που έχουν γίνει στις Βρυξέλλες είναι σημαντικές για τη συμμετοχικότητα των μειονεκτούντων. Ενώ μόνον ένας περιορισμένος αριθμός ατόμων

μπορεί να προσκληθεί σε κάθε Συνάντηση, η εμπειρία έχει δείξει πως ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός ατόμων ενεπλάκη στις προετοιμασίες σε εθνικό επίπεδο. Τα γεγονότα στήριξαν το χτίσιμο γεφυρών ανάμεσα στους μειονεκτούντες από τη μια μεριά και τον κοινωνικό και πολιτικό στίβο από την άλλη. Επί πλέον, τα γεγονότα που ακολουθούν είχαν γίνει σε μερικά από τα Κράτη Μέλη και νέα κίνητρα χρειάστηκαν από εκείνους που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα. Η ιδέα των Συναντήσεων των Ατόμων που Βιώνουν Φτώχεια έριχνε τα κύματά της όλο πιο μακριά. Ωστόσο, η κοινωνική κατάσταση σε πολλές περιπτώσεις άλλαζε απλά διστακτικά και σε μερικές περιπτώσεις χειροτέρευε στην πραγματικότητα. Οι συζητήσεις για εξεύρεση τρόπων ώστε να καταπολεμηθεί η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός συχνά εκτελούνταν με πολύ τεχνοκρατικό τρόπο. Έτσι, η εντύπωση που δημιουργήθηκε είναι πως η πολιτική σφαίρα τελικά περιστρέφεται. Οι Συναντήσεις στις Βρυξέλλες και το αντικείμενο που παρουσίασε το ΕΑΡΝ έκαναν σαφές πως πίσω από όλα τα προβλήματα και τις προκλήσεις, τα οποία τα Κράτη Μέλη αναφέρουν σε μακροσκελείς εκθέσεις, υπήρχαν άτομα που ήταν πρόθυμα και ικανά να πάρουν τη μοίρα τους στα δικά τους χέρια.

Η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας παρουσίασε ένα κόκκινο μεγάφωνο που συμβόλιζε μια διπλή υποχρέωση και λειτουργία. Έτσι, οι Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν Φτώχεια από τη μια μεριά λειτούργησε σαν ενισχυτής. Οι φωνές των μειονεκτούντων ενώθηκαν και ακούστηκαν ακόμη και στις Ευρωπαϊκές επιτροπές όπως η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας. Αυτό επίσης επέβαλε στα μέλη τους την υποχρέωση να γίνουν οι ίδιοι μεγάφωνο στη άμεση σφαίρα της επιρροής τους για το συμφέρον των μειονεκτούντων.

Το Βελγικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο για την Κοινωνική Ενσωμάτωση συμβόλιζε το ρόλο του με τη βοήθεια της πτυσσόμενης καρέκλας. Περιείχε την υποχρέωση για την διοίκηση να γίνει η ίδια μέρος της λύσης. Η συμμετοχικότητα εδώ σήμαινε να φέρεις στους άλλους με σεβασμό, αφιερώνοντας χρόνο για το συμφέρον των άλλων. Κατ' αυτήν την έννοια, επίσης ο τόπος συνάντησης στο Palais d'Egmont εξέφρασε την εκτίμηση προς τους μειονεκτούντες. Η άμεση συμμετοχικότητα πρέπει να εξασφαλιστεί, έτσι ώστε οι μειονεκτούντες να καθίσουν στο ίδιο τραπέζι με ισότιμες σχέσεις. Από μια τέτοια θέση, η φορητή πτυσσόμενη καρέκλα ήταν επίσης ένα σύμβολο της προθυμίας να βρισκόμαστε παντού με όλους τους αρμόδιους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το μοντέλο ενός μικρού τσίρκου, που βρίσκεται σε αυτή τη θέση πρώτα και κύρια για μια συγκεκριμένη έλλειψη δομής και τολμηρών κατορθωμάτων. Ωστόσο, ήταν επίσης και ένα σύμβολο της τέχνης να οργανώνεις μια πετυχημένη παράσταση που να αποτελείται από ένα μεγάλο αριθμό λαμπερών και όχι τόσο λαμπερών στοιχείων με σημαντικό ταλέντο στο να βελτιωθεί. Το τσίρκο ήταν ένας τόπος ανοχής στο οποίο πολλά διαφορετικά άτομα συναντήθηκαν και μαζί με το ακροατήριο προκάλεσαν κάτι ιδιαίτερο. Η επιθυμία να υπερβεί κάποιος τον εαυτό του ικανοποιήθηκε σε ένα τσίρκο, καθώς επίσης και η περιέργεια να βαδίσουμε πέρα από τα σύνορα. Και μερικές φορές η παράσταση έγινε σαν μια πράξη ισορροπίας. Τοποθετημένο σε ένα καρυδότσουφλο, το τσίρκο ήταν ένας τόπος όπου πολλοί τροχοί ήταν κλειδωμένοι μαζί, έτσι ώστε να ενδυναμώσουν τα άτομα για να κάνουν κάτι όλοι μαζί για τους άλλους ανθρώπους.

4. Τα αποτελέσματα των εργαστηρίων και της ολομέλειας

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Συνάντησης μέχρι σήμερα, οι συμμετέχοντες συζήτησαν σε επτά εργαστήρια τις προκλήσεις και τα θέματα που εστίαζαν στην κοινωνική ενοποίηση, καθώς επίσης και το ζήτημα του πώς η επίδραση των Συναντήσεων θα μπορούσε να αυξηθεί στο μέλλον. Μία ευρεία σειρά θεμάτων συζητήθηκε: οι ευκαιρίες συμμετοχής στην εκπαίδευση επαγγελματική εξάσκηση για τα παιδιά και τους νέους, η προώθηση της ενεργούς ενσωμάτωσης μέσω της ένταξης στην αγορά εργασίας, η αβέβαιη εργασία, η παιδική φτώχεια, οι μονογονεϊκές οικογένειες, η υπερνίκηση της μακροχρόνιας φτώχειας και η αποφυγή της από γενιά σε γενιά φτώχειας, η καταπολέμηση της έλλειψης στέγης, η ενσωμάτωση των μεταναστών και των εθνικών μειονοτήτων που περιλαμβάνει αυτούς που ενδιαφέρονται για βοήθεια και που συμβουλεύονται τις δομές καθώς επίσης και την ενδυνάμωση της ενεργούς συμμετοχής.

Τα αποτελέσματα των εργαστηρίων καταγράφηκαν και παρουσιάστηκαν σε μια σύντομη έκθεση στην ολομέλεια. Η αναφορά έκανε εντύπωση στην τελική συζήτηση της ολομέλειας. Εδώ, ο Jerome Vignon, Επικεφαλής της Διεύθυνσης για την Κοινωνική Προστασία και την Ενσωμάτωση, η Elise Willame, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Κοινωνική Προστασία, και ο Renzo Fior, Πρόεδρος της EMMAUS International, προθυμοποιήθηκαν να συντονίσουν τη συζήτηση και να απαντήσουν στις ερωτήσεις της ολομέλειας.

Τα αποτελέσματα των εργαστηρίων

Κοιτώντας τα αποτελέσματα των εργαστηρίων, υπενθυμίζουμε στον παρατηρητή το συμβολισμό του ζαριού. Παρά τις πολλές εκθέσεις για τις προσεγγίσεις του πώς να βελτιώσουμε τις συνθήκες ζωής των ατόμων που βιώνουν φτώχεια, είναι επίσης σαφές πως υπάρχει έλλειψη γενικών δομών. Είναι αξιοσημείωτο πως κανείς από τους συμμετέχοντες στα εργαστήρια δεν ανέφερε κάποια εθνική πολιτική ενοποίησης, η οποία βοήθησε τον αγώνα ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι μερικές επιτυχίες για συγκεκριμένες ομάδες πρωταρχικά επιτεύχθηκαν σε τοπικό επίπεδο και έχει εγκαινιαστεί ένας μεγάλος αριθμός σχεδίων και πρωτοβουλιών, αλλά αυτές οι προσεγγίσεις δεν σχηματίζουν μια συνολική στρατηγική. Επίσης η Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισαβόνας και τα Εθνικά Σχέδια Δράσης κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, δεν έχουν να επιδείξουν στους περισσότερους αντιπροσώπους ένα πιο κατανοητό σχέδιο πολιτικής. Το πιο σημαντικό είναι πως ένα Κράτος Μέλος αγνοεί τα πράγματα που είναι φυσιολογική πρακτική για κάποιο χρονικό διάστημα σε άλλα Κράτη Μέλη. Κανονικά, η ανταλλαγή απόψεων απέδειξε πως είναι ενθαρρυντική, ανταλλάχθηκαν ιδέες και εμπειρίες, τέτοιες όπως το πώς να προσεγγίζεις ομάδες στόχου καλύτερα.

Έχοντας μιλήσει για αυτό, δεν μπορεί να γίνει λάθος στο γεγονός ότι τα ζητήματα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έχουν πάρει τη θέση τους στην ατζέντα σε όλα τα πολιτικά επίπεδα. Ανάμεσα στα Κράτη Μέλη ξεχωριστά μεγαλώνει η αντίληψη πως η συγκεκριμένη βοήθεια και η μεγαλύτερη συμμετοχή χρειάζονται για να ενδυναμώσουν τους ανθρώπους να ζήσουν τις ζωές τους με τη δική τους ευθύνη. Από την πλευρά αυτών που τους αφορά το πρόβλημα, τα μεγαλύτερα εμπόδια στον αγώνα κατά της φτώχειας και του

κοινωνικού αποκλεισμού είναι η διάκριση, ο στιγματισμός, ο ρατσισμός και η ξενοφοβία, αλλά επίσης η έλλειψη της πολιτικής θέλησης και σε κάποιες περιπτώσεις η de facto ανικανότητα να ανακατανομηθεί ο πλούτος της κοινωνίας πιο αποτελεσματικά με τη βοήθεια κοινωνικών μεταθέσεων και κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό κάνει σαφές πως αυτό είναι ένα καθήκον για την κοινωνία σαν σύνολο με το οποίο μόνο τα Κράτη Μέλη μπορούν να καταπιαστούν στο κοινό Σπίτι της Ευρώπης. Ενώ τα αποτελέσματα από τα εργαστήρια δείχνουν αυτά τα προβλήματα διάρθρωσης, οι απαιτήσεις τους και οι συστάσεις τους επίσης υποδεικνύουν – σύμφωνα με τους συμμετέχοντες- τα πιθανά σημεία εκκίνησης για παραπέρα εξελίξεις.

Πρωθώντας όλες τις επωφελούμενες πολιτικές προσεγγίσεις για να καταπολεμηθεί η φτώχεια

Ένας αντιπρόσωπος το τοποθέτησε σ' ένα καρυδότσουφλο: Κανένας δεν θέλει να ζει στη φτώχεια, και κανένα παιδί δε θα πει ποτέ πως θέλει να είναι φτωχό όταν μεγαλώσει. Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλειας στα Κράτη Μέλη ξεχωριστά πρέπει όμως να είναι προστατευμένα από τη φτώχεια. Αυτό δεν είναι μόνο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα νέα Κράτη Μέλη της Κεντροανατολικής Ευρώπης, στα οποία ιδιαίτερα η κατάσταση για τα άτομα της τρίτης ηλικίας και επίσης για τις εθνικές μειονότητες (κυρίως οι κοινότητες των Ρομά) αναπτύσσονται μέσα σε προβληματικές γραμμές. Επίσης σε άλλα Κράτη Μέλη με συγκριτικά καλά εγκαταστημένα συστήματα κοινωνικής ασφάλειας, τα κοινωνικά προνόμια (για παράδειγμα για οικογένειες και παιδιά) δεν διασφαλίζουν πως όλοι ζουν πάνω από το όριο της φτώχειας αφού λάβουν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Ιδιαίτερα δραματική είναι εδώ η αύξηση του αριθμού των «εργαζομένων φτωχών». Το να είσαι φτωχός παρά το γεγονός ότι εργαζεσαι είναι προοπτική ζωής για πολλούς τώρα. Μια επωφελούμενη προσέγγιση για την πάλη κατά του κοινωνικού αποκλεισμού από δω και πέρα περιλαμβάνει τις κραυγές από τα εργαστήρια για δίκαιες συνθήκες εργασίας και πληρωμής, για επαρκή σχέδια ελάχιστου εισοδήματος, για μη περιορισμένη πρόσβαση στην παιδεία και στην επαγγελματική κατάρτιση και στις υπηρεσίες υγείας, για κατάλληλη προστασία παιδιών και οικογενειών, καθώς επίσης τη μείωση των διακρίσεων και (ιδιαίτερα όσο αφορά τα φύλα) μειονεκτήματα κάθε είδους. Με σκοπό να πετύχουμε μεγαλύτερη πρόοδο εδώ, οι αντιπρόσωποι απαιτούν τα ζητήματα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού να ενοποιηθούν σαν θέματα σύγκλισης σε όλους τους πολιτικούς χώρους.

Τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια δεν έχουν συχνά τη φωνή για να τραβήξουν την δημόσια προσοχή για την κατάστασή τους. Η κραυγή για καλύτερη πρόσβαση στην παιδεία καταλαμβάνει μια δίπτυχη (διμερή) σπουδαιότητα σε αυτό το πλαίσιο. Από τη μια πλευρά, το επίπεδο της παιδείας όσο ψηλότερα να βρίσκεται είναι ένα αποτελεσματικό όπλο ενάντια στη φτώχεια, ενώ από την άλλη πλευρά η παιδεία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταδώσει τις πληροφορίες για την κατάσταση των κοινωνικά περιθωριοποιημένων ατόμων. Συνολικά, μια ευρεία πολιτική προσέγγιση για τον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού μπορεί μόνο να βρεθεί αν η συμμετοχικότητα αυτών που ενδιαφέρονται λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και επεκτείνεται περαιτέρω. Η αποδοχή είναι ένα κεντρικό στοιχείο και για τις δυο πλευρές, ιδιαίτερα στη δημόσια συζήτηση για τους τρόπους και τα μέσα για να πετύχουν καλύτερη κοινωνική ένταξη. Μ' αυτή την έννοια, ζητείται από τα Κράτη Μέλη να σκεφτούν εδώ την επέκταση και την εξέλιξη των νέων οδών πρόσβασης. Ένας

αριθμός ιδεών για διαφορετικές προσεγγίσεις για αυτό (για τα άτομα που είναι άστεγα, τα άτομα τρίτης ηλικίας, κ.λ.π.) έχει περιγραφεί σε ξεχωριστά εργαστήρια. Παρ' όλα αυτά, η συμμετοχικότητα σημαίνει όχι μόνο πως εκείνοι που ενδιαφέρονται μπορούν να συμμετέχουν στη ζωή της κοινωνίας, αλλά αυτό επίσης συνεπάγεται μια κλήση στην πολιτική αρένα για να αναγνωρίσει και να καταπιαστεί με τις πραγματικότητες που αντιμετώπισαν αυτοί που τους αφορά. Τα αποτελέσματα από τα εργαστήρια δείχνουν εδώ πως υπάρχει ακόμη πολύς χώρος για βελτίωση στα Κράτη Μέλη.

Η πρακτική καλής διαχείρισης πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα επίπεδα. Οι καταγραφές των εργαστηρίων κάνουν σαφές πως το κυρίαρχο πρόβλημα του αγώνα κατά της φτώχειας βρίσκεται λιγότερο στην έλλειψη της νομοθετικής θεμελίωσης και περισσότερο στη λαϊκή εφαρμογή του σε συγκεκριμένη πολιτική. Εμείς εν τούτοις βλέπουμε πως δε συμμορφώνονται με τους νόμους, ή οι αρχές που διοικούν ζητούν μια περιοριστική ερμηνεία. Εδώ, υπάρχει συχνά η έλλειψη της παιδείας της καλής διαχείρισης. Όμως, ένα εργαστήριο κάνει μια αρκετά βασική θεμιλιώδη έκκληση για να προσαρμόσουν τους νόμους στους ανθρώπους και όχι το αντίθετο. Αυτό το πεδίο επίσης περιλαμβάνει τις περικοπές στις οποίες αναφέρθηκαν οι συμμετέχοντες για να αναλάβουν διεθνείς καταστατικούς χάρτες σε εθνική νομοθεσία. Επί πλέον, η διασφάλιση της πρόσβασης σε όλες τις κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες της κοινωνίας είναι στενά συνδεδεμένη με την πρακτική της αίτησης του νόμου.

Εδώ επίσης το πρόβλημα βρίσκεται όχι μόνο στο γεγονός πως υπάρχει έλλειψη των αντίστοιχων υπηρεσιών, αλλά πως οι γραφειοκρατικές διαδικασίες λειτουργούν προληπτικά, το οποίο οδηγεί σε άτομα που πραγματικά έχουν τη δικαιοδοσία να παραιτηθούν από προνόμια τέτοια όπως τα «εθελοντικά» προνόμια (η περιοχή με τα γκρίζα προβλήματα). Το αποτέλεσμα από αυτό είναι η κλήση για χρέος προς όλες τις αρχές και τις υπηρεσίες που εμπλέκονται για να παρέχουν πληροφορίες σε όσους ενδιαφέρονται. Η νομική ασφάλεια είναι ένα βάρος το οποίο είναι υποχρεωτικό για τις αρχές προς τους πολίτες. Αν πρέπει να αγωνιστούμε για τα δίκαια σε διοικητικές διαδικασίες ή σε ένα δικαστήριο, αυτό περιθωριοποιεί τα άτομα που βιώνουν φτώχεια ιδιαίτερα.

Οι συμμετέχοντες στη Συνάντηση θεωρούν πως είναι απαραίτητη μια πολυδιάστατη πολιτική προσέγγιση που συνδέει τα πεδία πολιτικής για τον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά ταυτόχρονα να είναι υπέρ της άμεσης, αντικειμενικής προώθησης ορισμένων πληθυσμιακών ομάδων. Η υψηλότερη προτεραιότητα από δω συνεπάγεται ειδική προστασία στις γυναίκες και στα παιδιά, στην εξάλειψη των διακρίσεων ενάντια στους μετανάστες και στις εθνικές μειονότητες, καθώς επίσης σε αποτελεσματικά μέτρα κατά της έλλειψης στέγης. Θα έπρεπε να σημειωθεί εδώ πως τα άτομα δε θα έπρεπε να περνούν από το ένα σχέδιο στο επόμενο, αλλά πως θα έπρεπε να υποστηριχθούν ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητες τους και τη γνώση τους ευρέως σε μια ενδυναμωμένη διαδικασία.

Απαιτήσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι συμμετέχοντες καλούν την Ευρωπαϊκή Ένωση να εξετάσει τις στρατηγικές της πολιτικής της στενότερα ως προς το αρνητικό αντίκτυπο που έχουν στα άτομα που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Από τα εργαστήρια βγαίνει η εκτίμηση πως για παράδειγμα η φιλελευθεροποίηση των υπηρεσιών συχνά έχει αρνητικό αντίκτυπο στα άτομα που βιώνουν

φτώχεια, για παράδειγμα στην υγεία ή στην παροχή ενέργειας. Εδώ απαιτείται μια πιο ακριβής ανάλυση των αλληλεπιδράσεων. Αντίθετα με αυτό το παρελθόν, μια κλήση επίσης προέκυψε για να συνεχίσουν οι Συναντήσεις των Ατόμων που Βιώνουν Φτώχεια από την άποψη της πλατφόρμας πληροφόρησης. Με σκοπό να δώσουν στις Συναντήσεις μια πιο σημαντική θέση στο πολιτικό τοπίο, θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη το πώς ο κύκλος των συμμετεχόντων μπορεί να επεκταθεί εποικοδομητικά. Για παράδειγμα, οι συμμετέχοντες παραπονήθηκαν πως δεν υπήρχε αντιπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και πρότειναν πως θα έπρεπε να προσκαλούνται αντιπρόσωποι των εργοδοτών στο μέλλον.

Ένα πιο συγκεκριμένο κάλεσμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφέρεται στην ανάληψη μιας ισχυρότερης θέσης στη συζήτηση για τους κατώτατους μισθούς που να είναι αδιαπέραστοι από τη φτώχεια και να καθιερωθεί ένα ευρωπαϊκό ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Το ζήτημα που προκύπτει εδώ, πρώτα, είναι της σχέσης ανάμεσα στον κατώτατο μισθό και στις διατάξεις του ελάχιστου εισοδήματος ικανές για να επιτρέψουν στα άτομα να ζουν με αξιοπρέπεια. Απ' την άλλη, το ερώτημα που προκύπτει είναι για τον ορισμό του ελάχιστου Ευρωπαϊκού μισθού και του Ελάχιστου Ευρωπαϊκού Εισοδήματος. Η εισαγωγή ενός καλαθιού με βασικά αγαθά και υπηρεσίες ονομάστηκε σαν μια συγκεκριμένη πρόταση, στη βάση κατά την οποία θα ήταν δυνατόν να υπολογίσουμε τις διατάξεις για το ελάχιστο εισόδημα και άλλες κοινωνικές μεταβιβάσεις στα Κράτη Μέλη.

Από την άποψη των συμμετεχόντων στη διάσκεψη, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προχωρήσει στις προσπάθειές της για να δημιουργήσει ένα πιο ισορροπημένο και αρμονικό Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Μοντέλο. Η ολοκλήρωση της Στρατηγικής της Λισαβόνας δείχνει πως η Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού δεν συνεπάγεται μια υποχρέωση για να διεξάγει μια συγκεκριμένη πολιτική δράση. Επομένως εκείνοι που τους αφορούσε το θεωρούν πολύ εθελοντικό από τη φύση του. Υπάρχει επίσης ένα κάλεσμα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να είναι πιο προσεχτική από ότι ήταν προηγουμένως ώστε τα Κράτη Μέλη υιοθετούν εθνικές συνελεύσεις που σχετίζονται με τους νόμους και οδηγίες για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και για να διασφαλίσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και πως πράγματι εφαρμόζουν αυτές τις διατάξεις. Από την άποψη των αντιπροσώπων, μια βοήθεια σε αυτό το σημείο θα μπορούσε να δώσει στον Καταστατικό Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων μια πάγια και δεσμευτική θέση στην Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συμφωνία.

Λαμβάνοντας υπόψη τους συμμετέχοντες στη Συνάντηση, θα ήταν επίσης καλοδεχούμενο το Διαρθρωτικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναπτυχθεί περισσότερο, και πιο δυναμικά, για τον αγώνα κατά της φτώχειας. Ένα πρόβλημα που βρέθηκε σε πολύ σύντομες διάρκειες των ατομικών σχεδίων. Η υποχρέωση να υποβάλλουμε σε σύντομα διαστήματα όλο και περισσότερες καινοτόμες προτάσεις σχεδίων εμπόδισαν τη δημιουργία μιας δυναμικής κοινωνικής υποδομής και την ανάπτυξη των ολιστικών, βαθμιαία εξελισσόμενων παγιοποιημένων (οικονομικών) προσεγγίσεων. Αυτό το περιεχόμενο περιελάμβανε την ένδειξη πως οι τοπικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες θα έπρεπε να προωθούνται περισσότερο.

Οι συνεισφορές από την ομάδα ομιλητών

Jerome Vignon, Επικεφαλής της Διεύθυνσης για την Κοινωνική Προστασία και την Ενσωμάτωση

Ο κ. Vignon τόνισε τη σπουδαιότητα της Ευρωπαϊκής συνταγματικής διαδικασίας. Χωρίς μια δεσμευτική νομική βάση, η Ευρωπαϊκή Ένωση δε θα μπορούσε να ενεργήσει σε ζητήματα που σχετίζονται με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Κατ' αυτή την έννοια, η Συνθήκη του Άμστερνταμ, που υπογράφηκε το 1997 και τέθηκε σε ισχύ το 1999 ήταν ήδη ένα μεγάλο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, το οποίο όμως θα έπρεπε να ακολουθηθεί επείγοντως από περισσότερα βήματα με το κοινό σύνταγμα.

Επίσης το ερώτημα ως προς τη συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο να δεσμεύσει τα ελάχιστα κοινωνικά επίπεδα ήταν στενά συνδεδεμένο με το ζήτημα των συνθηκών των νομικών πλαισίων της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε μπόρεσε να επιβάλει δεσμευτικές απαιτήσεις σε όλα τα Κράτη Μέλη, ακόμα και αν αυτό φαινόταν να οδηγεί σε μεγαλύτερη εναρμόνιση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου και στον αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι συμφωνημένοι στόχοι και η εκπλήρωσή τους βρισκόνταν μέσα στην παραπομπή των Κρατών Μελών. Κατ' αυτή την έννοια, η κατηγορία η οποία είχε σαν στόχο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πως είναι πολύ παθητική σε αυτό το πεδίο δεν είχε καμία βάση. Έχοντας δηλώσει αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας ευχήθηκαν να δουλέψουν προς μια κατάσταση στην οποία να δινόταν ένας σαφέστερος ορισμός των στόχων στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας και να εκπληρώνονταν μ' ένα πιο δεσμευτικό τρόπο. Έτσι, η πρόσβαση σε αξιοπρεπή επίπεδα ελάχιστου εισοδήματος χρειάζεται να είναι περισσότερο συνδεδεμένη με ένα μη διαφορούμενο τρόπο με το ζήτημα ελάχιστου καλαθιού των αναγκαίων αγαθών και των απαραίτητων υπηρεσιών στις οποίες οι πολίτες θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση.

Κατά την άποψη του κ. Vignon, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί επίσης να δείξει τις μεγαλύτερες επιτυχίες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε την πιο ευρεία επαγγελματική ασφάλεια και ένα σύστημα υγείας όλων των οικονομικών βαθμίδων, ο κοινωνικός διάλογος είχε καθιερωθεί. Πολλές βελτιώσεις έγιναν, ιδιαίτερα στο πεδίο της προστασίας ενάντια στις διακρίσεις. Για παράδειγμα, τα άτομα μέσα στην Ένωση τώρα είχαν το δικαίωμα να κάνουν αγωγή ενάντια στις διακρίσεις, η οποία μπόρεσε να βοηθήσει ιδιαίτερα τους Ρομά να βελτιώσουν τη κατάστασή τους. Στο περιεχόμενο του Κοινωνικού Ταμείου υπήρχαν ειδικές γραμμές προγραμμάτων για να στηρίξουν την εργασία για και μαζί με τους μετανάστες.

Αυτό αποδυνάμωσε την κατηγορία πως η Στρατηγική της Λισαβόνας εξυπηρετούσε μόνο την διεκδίκηση οικονομικών συμφερόντων. Επέβαλε την υποχρέωση στα Κράτη Μέλη να σχεδιάσουν στρατηγικές ενάντια στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό, να αυξήσουν την ανταλλαγή και να βελτιώσουν το επίπεδο των πληροφοριών που είναι διαθέσιμο και τη σύγκριση των αυτών των πληροφοριών, για τις συνθήκες διαβίωσης στην Ευρώπη. Τελικά, τόνισε πως ένας κεντρικός ρόλος που προσδόθηκε στην κινητοποίηση αυτών που ενδιαφέρονται και στην αναβίωση της συνταγματικής διαδικασίας με σκοπό να μεγεθύνουν την κοινωνική διάσταση της Ε.Ε.

Elise Willame, Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας

Σύμφωνα με την κ. Willame, η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας εργάζεται προς την κατεύθυνση του να δώσει στα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό καλύτερες ευκαιρίες συμμετοχής. Η Στρατηγική της Λισαβόνας και οι στόχοι που προέρχονται από αυτήν ήδη περιείχαν σαφείς υποχρεώσεις για τα Κράτη Μέλη από αυτή την άποψη. Πολλά από τα μη ψηφισμένα ερωτήματα που είχαν προκύψει στο περιεχόμενο της 6^{ης} Ευρωπαϊκής Συνάντησης για τα άτομα που βιώνουν φτώχεια συμπεριλήφθηκαν σε αυτούς τους στόχους. Κατ' αυτή την έννοια, αυτά τα θέματα υπήρχαν στην ατζέντα των Ευρωπαϊκών θεσμών και των εθνικών Κυβερνήσεων. Ήταν όμως ένα ζήτημα διασφάλισης για τους λήπτες αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα που πραγματικά προχώρησαν σε δράση από την άποψη των συμφωνημένων στόχων.

Ως προς το ερώτημα του πως η Στρατηγική της Λισαβόνας μπόρεσε να εκπληρωθεί με πιο αποτελεσματικό τρόπο, η κ. Willame τόνισε την ανάγκη για περαιτέρω επέκταση της συμμετοχικότητας των ενδιαφερομένων. Αυτό περιελάμβανε την υποχρέωση της επέκτασης του διαλόγου σε όλα τα επίπεδα. Και τελικά, οι διασυννοριακές συναντήσεις υπήρξαν κατά την άποψη της ένα μεγάλο στοιχείο για περαιτέρω δράση.

Η συμμετοχικότητα όμως σήμαινε πως έπρεπε να λάβεις σοβαρά υπόψη τα άτομα. Κατ' αυτή την έννοια η κ. Willame έγινε δέκτης του ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων σε σχέση με το ενδεχόμενο αρνητικό αντίκτυπο της φιλελευθεροποίησης των υπηρεσιών και πήρε την εντολή ώστε η Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας να αποκτήσει μια καθαρότερη εικόνα του κοινωνικού αντικτύπου των μελλοντικών πρωτοβουλιών. Ταυτόχρονα διαβεβαίωσε τους αντιπροσώπους πως η Επιτροπή θα συνεχίσει να είναι ένας χώρος ανταλλαγής και υποστήριξης για τα ενδιαφέροντά τους.

Renzo Fior, Πρόεδρος της Διεθνούς Emmaus

Σε αντίφαση με το κάλεσμα που συχνά προβλήθηκε στις συναντήσεις για καλύτερη υποστήριξη της πολιτείας στις τοπικές πρωτοβουλίες και στην ΜΚΟ ο κύριος Fior είχε την άποψη πως οι οργανώσεις θα έπρεπε να έχουν σαν στόχο την ανεξαρτησία τους παρά την απόκτηση δεσμευτικών οικονομικών συμβολαίων. Η δράση της EMMAUS επίσης επιβεβαίωσε την εμπειρία που καταγράφηκε από τους συμμετέχοντες της 6^{ης} Συνάντησης. Το κεντρικό μέλημα ήταν οι άνθρωποι που βίωναν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να επανακτήσουν την αξιοπρέπειά τους. Σ' αυτό το σημείο ήταν επίσης σημαντικό για τους μειονεκτούντες να μην βρίσκονται σε μόνιμη εξάρτηση από τις κοινωνικές μεταβολές επειδή αυτό θα τους στερούσε την ικανότητα να ζήσουν μια ζωή την οποία οι ίδιοι θα καθόριζαν. Κατά την άποψη του κυρίου Fior είναι ουτοπικό να περιμένεις πως οι στόχοι που τέθηκαν στη Λισαβόνα θα μπορούσαν να επιτευχθούν μέχρι το 2010. Επειδή παρ' όλα αυτά η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός αυξάνονταν ήταν ασαφές κατά την άποψή του το πώς ένα κύριο αποφασιστικό βήμα έπρεπε να γίνει τα επερχόμενα 3 ½ χρόνια. Το πιο σημαντικό είναι πως η Αρχή της οικονομίας της αγοράς σαν βάση της Ε.Ε. δεν συμβαδίζει με την άποψή του πως όλοι οι πολίτες πρέπει να ενσωματωθούν πλήρως.

Και τελικά η πολιτική της φιλελευθεροποίησης και της ιδιωτικοποίησης, ιδιαίτερα στον τομέα της προμήθειας των κοινών αγαθών (ενέργεια, πόσιμο νερό), φέρνει μαζί της νέες διακηρύξεις του κοινωνικού αποκλεισμού.

Όμως, οι πολιτικοί υποχρεώθηκαν να ακούσουν τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Κατ' αυτή την έννοια, η 6^η Συνάντηση, καθώς επίσης και τα προηγούμενα γεγονότα, είχαν μια μεγάλη συνεισφορά στο να προωθήσουν τα δικαιώματα ώστε να έχουν φωνή.(μπορούν να ακουστούν).

5. Τελικές ανακοινώσεις

Franz Thönnnes

Κοινοβουλευτικός Γραμματέας του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Ο κύριος Thönnnes επεσήμανε πως η 6^η Συνάντηση χαρακτηρίστηκε από επικοδομητικές συζητήσεις και ομιλίες από τις οποίες όλοι οι συμμετέχοντες μπορούσαν να κερδίσουν νέες ιδέες και προοπτικές. Το γεγονός έκανε σαφές πως οι συναντήσεις των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια έκαναν τη διαφορά. Τρία σημεία ήταν ιδιαίτερα σημαντικά κατά τη γνώμη του κυρίου Thönnnes. Πρώτον, είχε καταστεί δυνατή η εμπλοκή των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια σε πολιτικές συζητήσεις καθώς και στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο από το 2001. Δεύτερον, η εικόνα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έγινε πιο χειροπιαστή και κατανοητή μαρτυρώντας και αντανακλώντας συγκεκριμένες καταστάσεις. Και, τρίτον, πολλά παραδείγματα δείχνουν πως εμπλέκοντας τους μειονεκτούντες στην πολιτική διαδικασία μπορεί να υπάρξει μια θετική επίδραση στο πώς να ξεπεράσουν τις καταστάσεις τους και να λύσουν τα προβλήματά τους. Αυτό παρατηρείται πολύ καθαρά σε πολλά τοπικά, περιφεριακά και εθνικά φόρα στα οποία η συμμετοχή των μειονεκτούντων γίνεται πραγματικότητα.

Το μοτο του γερμανικού Συμβουλίου Προεδρίας ήταν «ενωμένες δυνάμεις για μια κοινωνική Ευρώπη – για έναν κοινωνικό κόσμο». Θα ήταν δυνατόν να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη και αποδοχή για μια κοινωνική Ευρώπη αν ήταν πειστική για τους ανθρώπους πως αυτή η Ευρώπη προσφέρει προοπτική για όλους τους πολίτες. Εδώ, η συνάντηση έδειξε πως η εμπειρία της φτώχειας δεν ήταν μια μη αναστρέψιμη μοίρα στην οποία οι φτωχοί έχουν παραδοθεί. Έδειχναν αξιόλογη δέσμευση και δημιουργικότητα κάθε ημέρα και έκαναν τις απαιτήσεις τους να ακουστούν. Οι πολιτικοί τενοκράτες και οι Κυβερνήσεις υποχρεώθηκαν να ακούσουν τους ανθρώπους που βιώνουν τη φτώχεια έτσι ώστε να αποκτήσουν συγκεκριμένη γνώση την οποία θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν στις πολιτικές τους δράσεις και έτσι να αναπτύξουν ενέργειες προς όφελος των φτωχών.

Οι άνθρωποι που βιώνουν τη φτώχεια χρειάζονται τη βοήθεια του κράτους και της κοινωνίας. Αυτό σημαίνει ένα συνδυασμό αυτοβοήθειας και αξιόπιστων ελάχιστων κανόνων κοινωνικής προστασίας. Τέτοιοι ελάχιστοι κανόνες, πρώτα απ' όλα συναντούν τις ανάγκες των ανθρώπων οι οποίοι εξαιτίας ασθένειας, αναπηρίας ή δύσκολων συνθηκών, ή ακόμα εξαιτίας του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου, βρίσκονται πολύ μακριά από τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Σε αυτά οπωσδήποτε περιλαμβάνονται η δίκαιη αμοιβή για την εργασία, μια σκέπη πάνω απ' το κεφάλι του καθένα, σύστημα υγείας και πρόσβαση στην εκπαίδευση από πολύ νεαρή ηλικία.

Ludo Horemans

Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Καταπολέμηση της Φτώχειας

Κατά την άποψη του Ludo Horemans η συνάντηση έχει δείξει πως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι μακριά από το να πετύχει το στόχο της όσον αφορά την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το 2010 είναι πλέον πολύ κοντά και αυτό σημαίνει πως η μάχη πρέπει να συνεχιστεί με ακόμη μεγαλύτερη ένταση. Η έκκλησή του ήταν να μην ξεχάσουμε πως η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός ήταν μια μη ανεκτή αδικία σε μια από τις πλουσιότερες περιοχές του πλανήτη μας. Συγκεκριμένα σε μια ευρωπαϊκή συνάντηση οι εκπρόσωποι δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούν το γεγονός πως η μάχη κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού έχει πάρει μια παγκόσμια διάσταση. Η εξάλειψη της φτώχειας περικλείει μεγάλο αριθμό προσεγγίσεων. Το ζωτικό στοιχείο ήταν να μην ξεχαστεί πως οι πολιτικές πρέπει να αναπτυχθούν κατά της φτώχειας και όχι κατά των φτωχών. Κεντρικά θέματα της καταπολέμησης της φτώχειας εδώ ήταν τα σχέδια για ικανοποιητικό ελάχιστο εισόδημα, δίκαιους μισθούς, συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα και ειδικότερα αυτών που άμεσα θίγονται από την φτώχεια.

Davor Dominkus

Γενικός Γραμματέας Κοινωνικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εργασίας, Οικογένειας και Κοινωνικών Υποθέσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

Ο κύριος Dominkus εξέφρασε την πεποίθηση πως όλοι όσοι παρακολούθησαν την συνάντηση εμπλούτισαν την προσωπικότητά τους. Οι γεμάτες δύναμη περιγραφές έντονων προσωπικών εμπειριών ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια, ανέδειξαν αναμφίβολα την έντονη ανάγκη για συνέχιση του αγώνα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτό ήταν το πιο σημαντικό θέμα για την διασφάλιση της πρόσβασης στους τομείς της εκπαίδευσης, της εργασίας, της απόκτησης στέγης, της υγείας καθώς και των κοινωνικών και πολιτιστικών υπηρεσιών. Ο αγώνας κατά της φτώχειας ήταν ένα από τα κεντρικά πολιτικά ζητήματα στη Σλοβενία, όπου το εθνικό σχέδιο δράσης έπαιξε σημαντικό ρόλο. Η πολιτική προσέγγιση στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού περιλαμβάνει μέτρα που σκοπό έχουν να δώσουν την δυνατότητα στους μειονεκτούντες να βοηθήσουν τους εαυτούς τους, καθώς επίσης και προληπτικά μέτρα για να εμποδίσουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να γίνουν κυρίαρχα προβλήματα. Τα αποτελέσματα αυτής της προσέγγισης θα μπορούσαν να γίνουν κατανοητά ως μια θετική τάση στην αναλογία φτώχειας στη Σλοβενία. Για να διασφαλιστούν τα αποτελέσματα χρειάστηκε οπωσδήποτε ένας συνεχής διάλογος σε εθνικό, περιφεριακό και τοπικό επίπεδο. Η 6^η συνάντηση χρησίμευσε ως υπενθύμιση για τη σπουδαιότητα που συνδέεται με την ενσωμάτωση των μειονεκτούντων. Προς αυτήν την Κατεύθυνση το Σλοβένικο Συμβούλιο της Προεδρίας θα αναλάμβανε επίσης έναν έντονο ρόλο στη συνέχιση και σχεδίαση της διαδικασίας συζήτησης που είχε ξεκινήσει και θα μπορούσε να δημοσιεύσει τις προσκλήσεις για την 7^η Συνάντηση των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια.

Παράρτημα 1: Συμπεράσματα της Γερμανικής Προεδρίας από την 6^η Συνάντηση των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια τα οποία παρουσιάστηκαν στο Συμβούλιο για την απασχόληση, την κοινωνική πολιτική, την υγεία και τις υποθέσεις καταναλωτών στις 30 & 31 Μαΐου 2007

Είναι καλοδεχούμενο πως το Εαρινό Συμβούλιο υπογράμμισε τη σπουδαιότητα της κοινωνικής διάστασης της Ευρώπης και ενδυναμώνει το πνεύμα συνεργασίας για την ενίσχυση την οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Ευρώπη. Είναι επι πλέον καλοδεχούμενο πως το Εαρινό Συμβούλιο τάχθηκε υπέρ του να ληφθούν σοβαρά υπόψη οι κοινοί κοινωνικοί στόχοι στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και να τονιστεί πως η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι δυνατόν να επιτύχει μόνον αν, μαζί με την οικονομική πρόοδο, μπορέσει να εγγυηθεί ικανοποιητική κοινωνική προστασία για όλους. Γι' αυτό το στόχο θα πρέπει να αναπτυχθεί κοινό εγγυημένο εισόδημα και τα εργαλεία της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού θα πρέπει σταδιακά να επικεντρώνονται σε κεντρικά ζητήματα.

Έχει επιβεβαιωθεί πως ο ανοιχτός διάλογος μεταξύ των ανθρώπων που επηρεάζονται από τη φτώχεια και των κυβερνητικών εκπροσώπων στην περίπτωση των ευρωπαϊκών συναντήσεων των ανθρώπων που βιώνουν τη φτώχεια είναι σημαντικός για τη διαμόρφωση της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η 6^η ευρωπαϊκή συνάντηση δείχνει πως η συμμετοχή αυτών που επηρεάζονται από τη φτώχεια στα κράτη μέλη έχει βελτιωθεί από το 2001, έτος κατά το οποίο καθιερώθηκαν αυτές οι συναντήσεις. Οι συναντήσεις έχουν ενισχύσει την ανταλλαγή μεταξύ των ανθρώπων όλων των κρατών μελών οι οποίοι βιώνουν τη φτώχεια και έχουν λανσάρει μια μέθοδο μάθησης. Αυτό συνεισφέρει στο κτίσιμο και την ενδυνάμωση των μεθόδων συμμετοχής και δικτύωσης όσων επηρεάζονται από τον αποκλεισμό στα κράτη μέλη, οδηγώντας σε μικρά βήματα προόδου τα οποία επιτυγχάνονται κυρίως σε τοπικό επίπεδο. Σαν αποτέλεσμα, η βάση για πιο εντατική πολιτική και πολιτειακή συμμετοχή των μειονεκτούντων έχει ισχυροποιηθεί.

Θα πρέπει όμως να σημειωθεί πως υπάρχει ευρεία ποικιλότητα όσον αφορά την συνάφεια των επηρεαζομένων από τη φτώχεια και την ένταξή τους από τις κυβερνήσεις στις εθνικές διαδικασίες οι οποίες χρειάζεται να βελτιωθούν περισσότερο σε κάποια από τα κράτη μέλη. Η γερμανική Προεδρία γι' αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη να αυξηθούν οι προσπάθειες εμπλοκής όλων των αρμοδίων και καλούν τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν στη δουλειά τους σε μεγαλύτερη έκταση τα αποτελέσματα και συμπεράσματα των συναντήσεων αυτών. Για την διασφάλιση ενός εντατικού και συνεχούς διαλόγου προτείνεται, μεταξύ των συναντήσεων, οι εθνικές αποστολές να κρατούν επαφή με τους ευρωβουλευτές σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον προτείνεται να εφαρμόζεται όλο και περισσότερο η Αρχή της αλλαγής προοπτικής και, στο πλαίσιο επίσημων επισκέψεων, να εξετάζονται τα προγράμματα κοινωνικής ενσωμάτωσης.

Ταυτόχρονα, οι συζητήσεις κατά την 6^η συνάντηση για τον μελλοντικό προσανατολισμό και την παραπέρα ανάπτυξη των Συνδιασκέψεων και αυξάνοντας τον προσανατολισμό των στόχων τους έκαναν σαφές πως στις μελλοντικές συζητήσεις θα επικεντρωθούν σε συγκεκριμένες προτεραιότητες.

Όσον αφορά τις πολιτικές της κοινωνικής ένταξης θα πρέπει να εστιάσουν στα παρακάτω:

- Πρέπει να παρθούν δραστικά μέτρα ενάντια σε κάθε μορφή αποκλεισμού και διάκρισης-είτε οικονομικής είτε κοινωνικής-και πως σε όλα τα άτομα πρέπει να εγγυηθεί μια ζωή με αξιοπρέπεια. Η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής είναι το θεμέλιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου.
- Η αγορά εργασίας θα πρέπει να σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε ακόμη και άτομα που βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση από αυτή να έχουν την ευκαιρία για οικονομική συμμετοχή. Επίσης θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλες οι δυνατότητες που υπηρετούν την ενεργή ένταξη στην κοινωνία των ατόμων που είναι περισσότερο αποκλεισμένα. Ένα ικανοποιητικό εγγυημένο ελάχιστο εισόδημα για όλους θα πρέπει να διασφαλιστεί χωρίς να παραβλεφθεί η αρχή πως η εργασία πρέπει να πληρώνεται. Ταυτόχρονα, στους μειονεκτούντες θα πρέπει να προσφέρεται ένα ισορροπημένο σύστημα υποστηρικτικών μέτρων στα πλαίσια μια ενεργούς πολιτικής για την αγορά εργασίας καθώς επίσης και η πρόσβαση σε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες. Με αυτή την έννοια, η πρόσβαση όλων στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση είναι προτεραιότητα.
- Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω μέσω κοινών ελάχιστων κριτηρίων και της σταδιακής εφαρμογής κοινών στόχων στο χώρο της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Επίσης περιλαμβάνει την ικανοποιητική εξασφάλιση των πόρων ζωής για εκείνους που δεν είναι ικανοί να συντηρηθούν από την εργασία τους καθώς επίσης να διασφαλιστεί και να εγγυηθεί πως όλοι οι άνθρωποι έχουν στέγη και πρόσβαση στη δημόσια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Είναι επίσης αναγκαίο οι μετανάστες να αντιμετωπίζονται με ανθρωπιά από τις χώρες φιλοξενίας τους και να υποστηρίζεται η κοινωνική τους ενσωμάτωση.
- Απαιτείται αποφασιστική δέσμευση για την μείωση της παιδικής φτώχειας. Ο πιο σημαντικός στόχος είναι να αποφευχθεί ο κίνδυνος πως τα παιδιά μένουν πίσω στη διαδικασία της κοινωνικής ένταξης από μικρή ηλικία και επομένως στερούνται των ευκαιριών. Επομένως οι προσπάθειες για την ένταξη των γονιών, κυρίως των μόνων γονιών, στην αγορά εργασίας πρέπει να αυξηθούν και η φροντίδα των παιδιών κάτω

των τριών ετών πρέπει να βελτιωθεί έτσι ώστε να εξασφαλιστούν ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες για όλους και να εμποδιστεί η μεταβίβαση της φτώχειας από γενιά σε γενιά.

- Για να επιτευχθεί οριστική πρόοδος στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, είναι απαραίτητο να εμπλακούν όλοι οι υπεύθυνοι και αρμόδιοι σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στην διαδικασία. Όσον αφορά το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των μέτρων και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων, των ωφελειών τους και της σταθερότητάς τους μια ουσιώδης προϋπόθεση είναι η συνεισφορά όλων σε κυβερνητικό και πολιτειακό επίπεδο, η συνεισφορά της έρευνας καθώς και των ατόμων που επηρεάζονται. Ο προσδιορισμός των εθνικών στόχων μπορεί να υποστηρίξει αυτή τη διαδικασία.

Παράρτημα 2: Οι συμμετέχοντες

Αυστρία			
Ms	KORTSCHIKOVA	Llubov	Omega
Mr.	SCHÜTTE	Michael	Augustin Street paper
Ms	HIPTMAIR	Sylvia	Österreichische Plattform für Alleinerziehende
Mr.	GACH	Peter	SHG
Ms	GURTNER	Christine	Vereine Pe-le
Βέλγιο			
Mr.	TILQUIN	Franck	New Solidarities
Ms	TONNEAU	Nicole	Belgian Network against Poverty
Mr.	ROSIERS	Paul	Belgian Network against Poverty
Ms	STEPMAN	Patricia	Belgian Network against Poverty
Mr.	RENAULT	Michaël	Belgian Networks against Poverty
Βουλγαρία			
Mr.	MINEV	Douhomir	EAPN Bulgaria
Mr.	YOSIFOV	Boris	EAPN Bulgaria
Mr.	NIKOLOV	Aleksandar	EAPN Bulgaria
Mr.	MINKOV	Tzvetan	Union of Pensioners
Δημοκρατία της Τσεχίας			
Ms	ZUROVCOVA-SEVCIKOVA	Hana	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti
Ms	HOLUBOVA	Sona	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti

Ms	GOLOVA	Bohdana	Novy Prostor
Ms	VILOVA	Barbora	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti
Ms	SMARHOVYCOVA	Jolana	Obcanske Struzeni Vzajemné souziti
Κύπρος			
Ms	KAZANZIS	Ninetta	EAPN Cyprus
Ms	APOSTOLIDOU	Frosso	Pancyprian Single Parent Association
Mr.	TSIAKLIS	Kyros	United Cypriot Pensioner's Association
Ms	KOUFOU	Andri	EAPN Cyprus
Δανία			
Ms	VEJBO	Dorthe	Kofoeds School
Ms	ANNALISE	Bay France	Sand
Ms	METTE	Jensen	Kofoeds School
Mr.	HOLMGREN	René	Sand
Εσθονία			
Ms	TEDER	Pille	Tallinn Child Support Centre
Φινλανδία			
Mr.	HONKONEN	Antti	Finnish association of Healthy Lifestyles
M	HUOTARI	Kai	EAPN Finland
Ms	SINNENMAA	Kati	Finnshi Association for Healthy Lifestyle
Ms	KOSONEN	Maria	Espoon Olarin Seurakunta
Ms	MULARI	Aila	Midas Touch Contact Center
Γαλλία			
Ms	COLINET	Geneviève	EAPN France
MS	CATTELOTTE	Sophie	Tous pour un

Mr.	PECCAVET	Jeremy	Armée du Salut
Mr.	PARIS	Jean-Claude	Alerte - la parole du citoyen
Ms	POILVERT	Virginie	La parole du citoyen
Γερμανία			
Ms	BIEHN	Erika	EAPN Germany
Mr.	KADIOFSKY	Peter	Hilfe Im Norlend
Mr.	SCHMIEDL	Robert	Region Erwerbslosenausschus Göttingen
Mr.	JECKEL	Wolfgang	Bundes Betroffenen initiative
Ms	SCHMIDT	Dorothee	VAMV Single parents organisation
Mr.	SCHRÖTER	Jens	Bag-Shi
Ελλάδα			
Ms	PAPAGIANOGLOU	Liza	EAPN Greece
Ms	SIDIROPOULOS	Odysseas	PamPontian association "ARGO"
Ms	SARANTOPOULOU	Kyriakoula	Daily center "Ariadni"
Ms	PECHLIVANIDOU	Elena Margarita	Pah-nhellenic Association of Members of One parents families
Ms	PAPAGIANOGLOU	Elisavet	EAPN Greece
Ουγγαρία			
Mr.	BEKE	Marton	Hungarian Anti Poverty Network
Ms	GYIMESINE FRENYO	Borbála	Hungarian Anti Poverty Network
Mr.	SCHWOLCZ	Istvään	Hungarian Anti Poverty Network
Mr.	BIRI	Imre	Hungarian Anti Poverty Network
Ms	RUGYAINÉ MAJOR	Eva	Hungarian Anti Poverty Network
Ιρλανδία			

Ms	LYNCH	Kay	Northside Community Law Centre & EAPN Ireland
Ms	MBUGUA HENRY	Salome	Migrant women's Network
Mr.	DHALA	Egide	Centre integration education of migrants
Mr.	BHATNAGAR	Rajat	Rendez-vous Restaurant
Mr.	GERMAN	Maria Lourdes	Migrants Rights Centre Ireland
Ιταλία			
Ms	MANZARI	Laura	Associazione Europa
Mr	ARSENE	Ciprian	
Ms	BIBLYV	Oksana	Casa Editrice Ottopagine
Ms	MATERA	Rosa	Associazione Europa
Ms	IMBIMBO	Fiorella	Ass. Amici di Piazza Grande
Mr.	BATTAGLIA	Giuseppe	Il Pioppo
Λεττονία			
Ms	ALERE	Elina	SKALBES Eapn Latvia
Ms	DANCE	Gunta	DZILE Centre for psychological aid & education
Ms	KRAGE	Edite	Support centre for NGO's of Northern Kurzeme
Λιθουανία			
Mr.	ZALTAUSKAS	Martinas	EAPN Lithuania
Ms	ZURAVLIOVA	Olga	Information & Support Centre
Ms	URBONIENE	Elena	EAPN Lithuania
Ms	JAZUKEVICIUTE	Jurate	EAPN Lithuania
Λουξεμβούργο			
Ms	GALLO	Marianne	EAPN Luxembourg

Ms	MEYERS	Mary-Anne	
Mr.	OLK	Tom	Interactions Faubourg
Mr.	REDIN	Toto	Interactions Faubourg
MALTA			
Ms	GAUCI	Dolores	Richmond Foundation
Ms	SAID	Dianne	Richmond Foundation
Ms	MICALLEF	Bridget	Richmond Foundation
Ms	VELLA	Helen	Richmond Foundation
Ολλανδία			
Ms	SMEEKES	Alida	EAPN Netherlands
Mr.	TE BRAKE	Henk	Raad Sociale Zaken
Mr.	VAN OSTAYEN	Rien	Raad Sociale Zaken
Ms	VAN VLIET	Marjo	Raad Vlaardingen
Ms	VAN SAMBEECK	Maria	EAPN Netherlands
Νορβηγία			
Ms	KARLSEN	Eva	Welfare Alliance
Ms	FRAGAAT	Liv Airin	Total rehab
Ms	JOHNSEN	Anne Beate	Welfare Alliance
Mr.	SOLVANG	Rolf	SON Offenders organisation
Mr.	ODLAND	Terje	Welfare Alliance
Πολωνία			
Ms	WALCZYK	Dagmara	Barka Foundation for Mutual help
Mr.	SZCZERBA	Stanislaw	
Mr.	POTOCKO	Dariusz	SIW Barka Association

Ms	SZAFRANSKA RATAJCZAK	Irena	Social Cooperative RIKSZA
Mr.	SMURA	Janusz	Shelter for Homeless people
Ms	PIOTROWSKA	Kornelia	Centre of Social Integration
Πορτογαλλία			
Ms	PACHECO	Vanda	Center for Social studies
Mr.	MARTINS PEREIRA NUNES	Paulo	Fundação para o Desenvolvimento da Zona Historica do Porto
Ms	COELHO	Helena	Associação Desenvolvimento Bem-estar Social Cruz da Picada
Ms	FERNANDO	Silva	Association des aveugles
Ms	AMORIM	Ana	Association des Aveugles
Σλοβακία			
Ms	MACAKOVA	Slavka	Center for sustainable development
Σλοβενία			
Mr.	NOUHOUM	Ibrahim	Humanitas
Mr	BAJEC	Anton	Institute for Parenthood & Family
Mr	ATT	Ivan	
Ισπανία			
Ms	OSETE	Cristina	Emmaus
Mr.	TORRES BETANCOURT	Jamilis	
Ms	MORON CUESTA	Soraya	
Mr.	ASENSIO GARCIA	Jorge	
M	AGUSTIN Gil	Ruiz	
Mr.	GUILLEN	Rogelio	

	RODRIGUEZ		
Σουηδία			
Mr.	JORGENSEN	Johannes	EAPN Sweden
Mr.	ANDERSSON	Kent	EAPN Sweden
Mr.	ANDERSSON	Thomas	EAPN Sweden
Mr.	LUOMA-PANTI	Nehry Erik	EAPN Sweden
Mr.	LINDQUIST	Peter	EAPN Sweden
Ηνωμένο Βασίλειο			
Ms	RAMADAN	Nazek	Migrant & Refugee Empowerment
Ms	AL- ABEEDI	Amal	MRC Anti poverty group
Mr.	ISMAIL	Abdi	MRC Anti poverty group
Mr.	MANAHIL	Ahmed	MRC Anti poverty group
Ms	BAILEY	Patricia	ATD Fourth World
Mr.	NEVILLE	Seamus	ATD Fourth World
FACILITATORS			
Ms	SMEEKES	Anouschka	EAPN Nederland
Ms	MOSER	Michaela	EAPN Austria
Mr.	WESTERHEIM	Dag	Verferdsalliansen, Norway
Ms	GORIS	Josée	PPS Social Integration, Belgium
Mr.	PAIVA	Julio	EAPN Portugal
Ms	DIERCKX	Danielle	University of Antwerp, Belgium
Mr.	VEREECKEN	Léopold	Belgian Forum of fight against Poverty
Ms	CALVANELLI	Laura	Caritas, Italy
Mr	ORAVEC	Laco	Milan Simecka Foundation, Slovakia

Ms	CESARINI SFORZA	Letizia	CILAP EAPN Italy
Ms	HERMANS	Marja	Welzijnszorg vzw, Belgium
Mr.	MARGUERY	Olivier	Armée du Salut, France
Ms	MURPHY	Dearbhal	FEANTSA
Ms	GERONDAL	Micheline	EAPN
Γερμανική Προεδρία			
Mr.	MÜNTEFERING	Franz	Federal Minister of Labour and Social Affairs
Mr.	THÖNNES	Franz	Parliamentary State Secretary, Member of Parliament
Ms	LETZNER	Peggy	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Dr	HÖGL	Eva	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Ms	HUXHOLD	Erika	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Mr.	BUCK	Ute	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Ms	KUCK-SCHNEEMELCHER	Daniela	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Ms	SELL	Daniela	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Mr.	IRLENKAEUSER	Rainer	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Dr	KOPPERNOCK	Martin	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Mr.	MEICHSNER	Ermano Dietrich	Permanent representation
Dr	CHRISTEN	Torsten	Permanent representation
Mr.	KLITSCHER	Stephan	Permanent representation
Ms	SURMANN	Anja	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Mr.	JOBELIUS	Sebastian	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Mr.	DEISCHL	Romeo	Federal Ministry of Labour and Social Affairs

Ms	WILDING	Lilly	Federal Ministry of Labour and Social Affairs
Ευρωπαϊκή Επιτροπή			
Mr.	SPIDLA	Vladimir	Commissioner for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities
Mr.	VIGNON	Jérôme	DG Employment & Social Affairs
Mr.	LELIE	Peter	DG Employment & Social Affairs
Mr.	SAINT-DENIS	Antoine	DG Employment & Social Affairs
Ms	PARASKEVAS	Marie-Anne	DG Employment & Social Affairs
Mr.	CALANDRINO	Michele	DG Employment & Social Affairs
Ms	HÖFS	Silke	Trainee EU Commission
Mr	SAHA	David	Trainee EU Commission
Καλεσμένοι			
Ms	WILLAME	Elise	Director General SPF Sécurité sociale- SPC, Chair
Mr.	SIVONEN	Lauri	Council of Europe, Human Rights
Mr.	FIOR	Renzo	Emmaüs International
Mr.	ANDERSON	Jan	Chair, Committee on Employment and Social Affairs- European Parliament
Ms	NIKITENKO	Nathalie	Permanent Representation France
Ms	SEARA SOTO	Delmira	Permanent Representation Spain
Ms	RABAU	Muriel	Permanent Representation Belgium
Mr.	DRAGANOV	Dragomir	Ministry of Labour & Social policy, Bulgaria
Mr.	SEPPELIN	Markus	Ministry for Social Affairs & Health, Finland
Ms	GREGORCOVA	Silvia	Ministry of Labour, social affairs & family, Slovak Republic

Mr.	CENDELJ	Ivan	Ministry of Labour, social affairs & family, Slovak republic
Ms	WEINANDY	Brigitte	Ministry of Family and Social Integration, Luxemburg
Mr.	OLBRICH	Eduard	Federal Ministry for Social Affairs & Consumer Protection, Austria
Ms	FITZGERALD	Niamh	Department of Social & Family Affairs, Ireland
Ms	MICALLEF	Therese	Ministry of the Family and Social Solidarity, Malta
Mr.	ERDELYI	Akos	Ministry of Social Affairs and Labour, Hungary
Mr.	BURSTON	Chris	Dpt. For Work & pensions, U.K
Mr.	VANDEBUSSCHE	Johan	Federal Ministry for Social Integration, Belgium
Mr.	UNDERWOOD	Simon	Newcastle City Council, U.K.
Ms	DECHAUX	Marie Hélène	Ministry for Employment, housing & Social cohesion, France
Rev.	HEIDTMANN	Dieter	European Churches Conference
ms	LAPIERRE	Angélique	Ministry of Social Affairs, France
Ms	GOLDHOORN	Tidde	Permanent Représentation of the Netherland
Ms	TIRONEN	Pia	EU Agency for Fundamental Rights
Ms	ZAJAROSOVA	Zuzana	Ministry of Labour & Social Affairs, Czech Republic
Ms	SZARAZ	Krisztina	European Parliament, Hungary
Mr.	SCHWARZ	Thomas	European Agency for Fundamental Rights
Ms	KING	Brenda	President EESC Section Employment, Social Affairs & Citizenship
Mr.	VAN GEERTSOM	Julien	Président, PPS Social Integration, Belgium
Mr.	LOURDELLE	Henri	ETUC European Trade Unions

Mr.	TEUSCHER	Tobias	Commission des droits de la femme & de l'égalité des chances
Mr.	ANDRADE	Simone	Dignity International
Mr.	BARNETT	Stephen	European Social Network
Ms	HÄRTWIG	Anja	Eurochild
Ms	DI PUPPO	Roshan	Social Platform, Director
Mr.	DEVOS	Jacques	Emmaüs International
Mr.	GUENTNER	Simon	Eurocities
Ms	WELFORD	Sarah	Organising Committee, ATD Fourth World
Κυβέρνηση της Σλοβενίας			
Mr.	DOMINKUS	Davor	Ministry of Labour, Family & Social affairs, Slovenia
Ms	OSLAJ	Danica	Ministry of Labour, Family & Social affairs, Slovenia
Προεδρείο			
Prof.Dr.	HUSTER	Ernst-Ulrich	Protestant University of Applied Sciences - Bochum
Bishop	JEPSEN	Maria	Northelbian Evangelical-Luttheran Church
Τελική έκθεση αναφοράς			
Dr	BOECKH	Jürgen	Institut für Sozialarbeit und Sozialpädagogik
Ακαδημαϊκοί			
Dr	ZINIEL	Gerlinde	EU Foundation Improvement of Living & Work conditions
Dr	JOHANSSON	Hakan	Växjö University, Sweden
Mr.	FRAZER	Hugh	National University of Ireland, Maynooth

Mr.	MARLIER	Eric	CEPS/INSTEAD Research Institute (Lux)
Συντονισμός			
Ms	GERONDAL	Micheline	Coordinator of the 6th Europ. Meeting
Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Καταπολέμηση της φτώχειας			
Mr.	HOREMANS	Ludo	Organising Committee EAPN President
Mr.	FARRELL	Fintan	Organising Committee EAPN Director
Ms	GUEUDET	Audrey	EAPN, Information officer
Σκιτσογράφοι			
Mr.	VINCKE	Bob	Cartoonist
Mr.	DE BOLLE	Emiel	Cartoonist
Φωτογράφοι			
Mr.	DAKOUA	Raymond	Photographer
Σουηδική τηλεόραση			
Mr.	PILTZ	Mattias	TV Sweden
Ms	RANTALA	Janne	TV Sweden
Εθελοντές			
Mr.	VERECKEN	Nicolas	Volunteer
MS	JONES	Sian	EAPN, Policy Officer
Ms	FAZI	Elodie	EAPN, Policy Officer
Ms	CHAMPEIX	Claire	EAPN, Policy Officer
Ms	NOLMANS	Cynthia	EAPN Office Manager
Ms	FLEMAL	Coralie	EAPN Secretary

Mr.	LEMMENS	Philippe	EAPN Financial Officer
-----	---------	----------	------------------------

Back Page

Acknowledgements:

Supported by

The European Commission and the Belgian Government

Organised with the assistance of the European Anti Poverty Network (EAPN)

Rapporteur: Dr. Jürgen Boeckh

Coordinator: Micheline GERONDAL

Photographer: Raymond DAKUA

Cartoons: Bob VINCKE & Emiel DE BOLLE

ISBN:

Other language versions of the report can be found on www.eapn.org

